Do anh Võ phi Hùng, CHS Petrus Ký 67-74, tặng cho Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

5 0$05 NGÀY THỨ TƯ 29 MAI 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN HỒI MẤY GIỜ

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne
GIÂY THÉP NÓI: 324

Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-BÀ

Trong một nước mà đã chẳng có chút chi thong thả thì, dầu cho có binh tịnh chỉ lo cui cút làm ăn, cũng chẳng biết sao mà tránh cho khỏi rạc ràng.

DÉPÔT LÉGAL N° 10911

VỤ ĂN CƯỚP Ở HÓC-MÔN

Bất kỳ là việc chi, mà nếu đã xảy ra ở trên miệt mười tám thôn vườn trầu là chỗ chuyện Dốc ca ngày trước, vu hội kín ngày nay thì dân lương thiện làm ăn cũng đều chịu không biết bao nhiêu là điều hà khắc, bắt buộc.

Bao giờ cho kẻ cầm quyền cai trị, biết rỏ dân tình mà đỡ cho dân lành yên thân đặng lo làm ăn có đóng thuế?

Hết việc làng Trung-hưng mà chúng tôi đã nói ở Thần chung hôm ngày 22 Mai vừa rồi, nay lại đến việc ăn cướp ở làng Tân-phú-đông, tổng Long-tuy-Thượng.

Tân-phú-đông cách quận Hóc-môn, chừng 4 cây số. Bữa 15 Avril rồi, chừng lối 9 giờ, lân người lối xóm sắp đi ngủ, thì thình lình ăn cướp đến đánh nhà người khách trú Lưu-Đoàn, bán tạp hóa trong một xóm. Tài-gia bị thương tích trên đầu và bị họn ăn cướp đoạt hết 4000 đồng bạc.

Chừng làng xóm hay được, chạy lại tiếp, thì ăn cướp đã chạy mất rồi. Hương-quản rượt theo qua khỏi ranh làng mà cũng chẳng bắt ai đặng.

Từ 15 Avril cho đến gần nửa tháng Mai, thì cũng không thấy tăm hơi lạ. Mãi tới 13 Mai rồi, lính mật thám mới lên tại làng mà bắt bốn tên có án là Ưa, Mạnh Giống và Huỳnh-võ. Theo như lời hương chức trong làng mà chúng tôi đã có hỏi, thì bắt mấy tên nầy có lẽ cũng nhầm.

Người ta nói nội đó nhứt là tên Ưa, có án nhiều lại là dân ngụ và chánh ngay bữa ăn cướp đánh nhà Lưu-Đoàn, khi hương quản Xống đến nơi tiếp cứu, thì tên Ưa có đến đó. Thế thời, thật không phải tên Ưa có dự vào mà đánh nhà Lưu-Đoàn, song người trong lối xóm đều có ý nghi cho Ưa là người điểm chỉ.

Phải chi nhơn vụ ăn cướp ở làng Tân-phú-đông mà bắt lại mấy người có án trên đây, thì ai còn nói. Nhưng, khổ thay! bắt mấy chú nầy về bót Cholon đặng vài hôm, thì lại xảy ra một chuyện bắt buộc vô lối khác nữa.

Khi trời sắp hửng sáng ngày 20 mai, thì người trong bốn ấp ở làng Tân-phú-Đông đều xao xiến lên hết. Sở Mật thám lại đến bắt thêm chín, mười người nữa: Nguyễn-Khương, Ng.-Tại, Trần-Ninh, Trần-Thừa, Trần-văn Xê, LÊ-Nhiêm, Huỳnh Bươn và Nguyễn-Xường. Bắt hết dẫn về « bót » Cholon, đến ngày hôm kia đây mới giải ra Tòa, trình cho quan Biện-lý.

Phần đông mấy người trên đây đều là kẻ có gia tài, sự nghiệp ở trong làng, xưa nay đều là người lương thiện làm ăn, hương chức hội tề làng Tân-phú-đông cũng đã chứng nhận như thế. Còn như hai tên Nguyễn-Khương Nguyễn Tại, là chánh là chủ đất của chú Lưu Đoàn và lại ở gần một bên cạnh nhà tài-gia nữa. Hỏi! xưa nay ai từng thấy chủ đất mà đi ăn cướp đặng đánh nhà người mướn đất chăng? Xưa nay ai từng thấy người giàu có làm ăn trong lối xóm mà lại đồng mưu với ăn cướp đặng đánh nhà người cùng ở trong lối xóm chăng?

Vậy mà sở mật thám Cholon lại chỉ bằng nơi lời khai của lũ bất lương mà bắt buộc dân làm ăn rầy bái. Bắt vậy là có ý gì?

Song bắt vậy mà đã hết đâu. Qua ngày 20 Mai, lại còn lên bắt thêm một mớ hương chức nữa: hương-thân Khách, hương ấp Mạo, hương ấp Vợi, hương-ấp Nhĩ và Phan-Nhung.

Trong lúc bắt hương-thân Khách, thì có hương-quản Xống ra bảo chửa một cách rất khẩn khái nói rằng: Nếu như mấy thầy bắt luôn đến cả những người ra làm việc làng hơn 30 năm nay, thì còn ai dám ở yên nữa. Ấy vậy mà cũng cứ dẫy về « bót » giam trót một ngày một đêm mới chịu tha về. Còn nghe nói lúc bắt hương ấp Mão, thì anh ta đương ngủ, thình lình nhảy vào bắt, giựt mình thức dậy chạy đại, lính chạy theo rượt, lấy bá súng đánh gẫy hết hai cái răng. Có vậy chăng? như quả vậy, thì Tòa án có nghĩ sao chăng?

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Trên đó họ lại còn nói vợ tên Thời là người nghi sẽ bị bắt, sợ quá trốn mất, họ lên hăm dọa tánh dập làm sao cho đến nỗi sảo thai. Vì hiện nay ngoài mấy chục người bị bắt đã kể tên trên đây, lại còn trót những mười mấy người đã có giấy bắt, mà sở nên bỏ nhà, bỏ cửa, bỏ vợ, bỏ con mà đi trốn.

Mà coi lại cái giấy cho bắt, cũng thật đủ ngán ngẩm: «*Quan quản lý tuần thành truyền cho làng phải bắt...*»

Ông chi đó vậy? Ấy vậy mà sao trong binh luật Langsa lại nói chỉ một mình quan Biện-lý được phép bắt buộc người mà thôi?

Mà thôi, dầu đuôi vụ ăn cướp ở làng Tân-phú-đông như vậy đó, và vì nó mà đã xảy ra nhiều chuyện hà khắc thống khổ cho dân hết sức.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Nếu cứ mỗi việc mỗi bằng ở lời khai miệng mà đụng ai cũng bắt đem về bót dam năm bảy ngày, thì còn ai lương thiện mà dám ở yên xứ nầy nữa. Điều đó chẳng những là làm cho dân Annam chúng tôi đau đớn mà tưởng e cũng là có hại cho Chánh-phủ thuộc-địa chẳng ít.

Hiện nay ở trong bốn ấp: ấp Chợ, ấp Đồng sao, ấp Phú-lợi, ấp Phú-Hưng trên làng Tân-thới đông, không còn một người dân ông nào dám ở nhà, mạ không ai bắt, trâu không ai tưới, vậy mà đến mùa đóng thuế lại còn nổi ù tội bắt buộc là khác nữa.

Thật là có thân thêm khổ. . .

Diệp-văn-Kỳ.

Ông Rabindranath Tagore...

Là nhà thi hào mà danh tiếng đã lừng lẫy cả hoàn cầu, nay mai sắp sỉ ở lại Saigon ta. Số là trước đây Thần-Chung có báo cái tin ông ấy đi Huê kỳ; nhưng qua bên bị sở Tân-đáo bạ dài, nên ông bớn mà dông tuốt qua Nhựt. Mới có tin rằng ngày 9 Juin tới đây ông sẽ đáp tàu Angers từ Hoành-tân trở về Ấn-độ. Thế thì bề nào ông cũng phải ghé đến Saigon ta.

Thấy nói ông Tagore có tuyên bố rằng cách đối ngộ của người Nhựt đã làm cho ông quên hẳn cái ác-cảm đối với Huê-kỳ.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

« Nhị tội tịnh phát »

« *Nhị tội tịnh phát* » *là một danh từ về pháp luật. Nghĩa là hai tội cùng phát ra trong một lúc, hoặc là một người đồng thời phạm hai tội trong một việc.*

Theo luật cũ nước ta, nhị tội tịnh phát thì « tùng trọng luận » Nghĩa là tòa án so sánh trong hai tội, rồi lấy cái tội nào nặng hơn mà kết án, còn cái tội nhẹ hơn thì bỏ đi, không kể.

Như tên Mít vào một nhà kia ăn trộm, bị chủ nhà hay được toan bắt, tên Mít tùng thế phải đốt nhà mà tẩu thoát. Nhà cháy song tên Mít cũng không thoát được, bị bắt giải đến quan.

Chiếu theo luật, quan chỉ kết án về một tội đốt nhà mà thôi; còn cái tội tên Mít đi ăn trộm không kể, vì nó nhẹ hơn tội đốt nhà.

Đời nay, theo pháp luật văn-minh thì không như vậy.

Bên Phi châu, một nước da đen kia, mới rồi có xảy ra một vụ án, cũng là nhị tội tịnh phát mà người ta không bỏ qua một tội nào hết.

Số là trong nước ấy có một người bình dân cầm súng bắn một vị đại thần.

Theo luật nước ấy, bình dân không được cầm súng. Cho nên khi việc phát ra rồi, người ta bắt tên sát nhân ấy mà giam vào ngục. Giam được ít ngày, tên ấy bị đem ra tòa tiểu hình để xử về tội cầm súng trái phép. Kết quả, người phạm phép đó bị phạt một năm tù và 1.000 quan tiền vạ.

Sau đó người ta đem nó ra xử giữa tòa đại hình về tội bắn ông đại thần. Kẻ sát nhân bị xử « Trảm quyết » và kế hôm sau thì đem nó ra pháp trường.

Khi chém nó rồi, các tờ báo trong nước ấy nổi lên công kích Viện Tư pháp. Họ nói có lẽ lắm, nói rằng: Phiên tòa tiểu hình xử đó là vô ích, vì rằng cái án ấy không thiệt hành được; cầm tù kẻ phạm tội không đến một năm và nó bị chém rồi thì cũng không thâu được 1.000 quan tiền vạ.

Các báo lại còn yêu cầu các quan Viện Tư pháp phải đền cho nhà nước một ngàn quan tiền ấy và cất một ông quan trong viện vô ngồi tù thay cho kẻ kia, vì họ viện lẽ rằng về pháp luật phải cho tin, không lẽ tòa đã tuyên bố một cái án mà rút lại không chi hết.

Song quan Tư pháp đại thần nước ấy tuyên ngôn rằng ấy là làm theo luật nước Pháp.

. . . . . .

Ngài lại nói rõ cho các nhà báo biết rằng tháng trước đây luật nước Pháp xử cũng làm như vậy; lập hội kín là một tội về tòa tiểu hình xử; còn mưu khuynh phúc chánh phủ lại là một tội về tòa đại hình xử.

Tân-Việt

Chỗ giải trí

Giải nghĩa phong-dao

Tâm mươi ngả gậy ra ngồi,
Hỏi rằng xuân cỏ tái hồi nửa thôi?
— Xuân rằng xuân chẳng lái hồi,
Bốn dài hai ngắn mà lời xuân vào.

Chú thích.--Bốn dài hai ngắn, nghĩa là bốn tấm ván dài, hai tấm ván ngắn, chỉ cái hòm, cái quan tài, tiếng Bắc cũng gọi là cái ván, hoặc gọi là cỗ hậu-sự, hoặc gọi là cái thọ-đăng.

Đòi gát mâu đôi

Ông tổng thống Huê-kỳ đòi nợ nước Pháp

Điện-tín *Hoa-danh-tông* ngày 24 mai mới rồi cho hay rằng: Trước đây chánh-phủ Huê-kỳ có gởi thơ nhắc nợ cho chánh-phủ Pháp. Pháp có trả lời lại, nhưng nói một cách trở vía.

Vừa rồi ông tổng-thống *Hoover* bèn ra hạn cho công-sứ *(ambassadeur)* Pháp ở Huê-kỳ, dục phải kỳ nhận bức thơ đòi nợ và biểu phải nói trắng cho chánh-phủ Huê-kỳ biết thử Pháp có muốn trả món nợ 429 triệu Mỹ kim, sắp đáo hạn ngày 1er Août nầy hay không.

Trong tiếng Annam ta, hễ khi nào người ta nói chủ nợ đòi « *xoắn-khu-ốc* » hoặc đòi «*gác mâu đôi*», nghĩa là đòi như kiểu Huê-kỳ làm vậy đó.

Cười chút chơi

Sao không ai bắt hai hội nầy?

Hiện nay có hai hội quá dữ. Người nhập hội càng ngày càng đông. Đừng ai tưởng là hội kín. Hai hội nầy không sợ ai hết. Hội gì? Hội « Ve-Chai » và hội « Kèo dù » Thật dữ! Hội « Ve-Chai » thì có cờ hiệu chữ R. A. nghĩa là « République Annamite » còn hội « Kèo-dù » thì có cờ hiệu dinh chữ R. O nghĩa là « République Ombragée ». Ngày nào họ cũng phòm nhau thề thốt, lên tay, lên chưa, coi bộ tính toán nhiều việc quyết liệt lắm. Đêm ngày gì họ cũng chong đèn tập bắn, khói bay mịt trời. Tập bắn một phép rồi thì họ diễn thuyết rùm iếp, bàn đủ hết, không chừa vấn đề nào cả.

Thật dữ! Thật dữ! Mà sao không ai bắt hai hội nầy kia??

Vĩnh-Trấn

Một cuộc tuyển-cử

Mới có trát châu-tri cho những cử-tri Langsa của phòng thương mãi Saigon đến ngày thứ năm 6 Juin tới đây thì nhóm lại nhà xã-tây đặng bỏ thăm tuyển cử bốn vị thẩm án tuiệt thụ (*juges titulaires*) ở tòa án Thương-mãi Saigon.

Ông Calfort, là nghị-viên thương-mãi, sẽ làm chủ-tịch trong cuộc tuyển cử ấy.

Bỏ thăm từ 8 giờ sáng đến 11 giờ trưa thì khóa thùng.

Nghiệt phụ

Dịch giả tiểu-thuyết Nghiệt-phụ đã mạnh, vậy từ số báo ngày mai tiểu-thuyết Nghiệt-phụ lại ra tiếp như thường. Xin độc giả tha lỗi và chú ý.

Ai bán xe hơi??

Hiện nay các nhựt báo Nhiêu do dương đăng một cái quảng-cáo của ông vua xe hơi bên Huê kỳ là ông *Ford*.

Ông nầy muốn kiếm mua một cái xe hơi mà chính bằng ông đã chế ra hồi năm 1899 kia.

Nếu ai có một cái xe hơi cũ ấy thì ông sẽ chịu đổi cho 1 cái xe Ford kiểu kim thời.

Sở dĩ ông Ford cần dùng một cái xe cũ ấy, là vì một công ty chế tạo xe hơi kia muốn lận-sông mà giựt cái kiểu ấy của hãng Ford, nên ông Ford đương kiện công ty kia, để mà giành cái *brevet* chứng nhận của mình lại. Nếu ông Ford kiếm không ra 1 cái xe cũ 1899, thì không biết chừng sẽ phải thất kiện, bởi vì đã 25 năm nay, hãng *Ford* không dùng tới kiểu xe ấy nữa.

VỤ HỌC-SANH TRƯỜNG SƯ-PHẠM BÃI-KHÓA

Trước hết, hãy nên nhắc sơ lại việc đã qua.

Điều lệ trường Sư-phạm là qui-định bởi luật Sarraut, ban hành từ năm 1916.

Sau khi học tại trường bốn năm, học-sanh sư-phạm phải thi đến hai lần, một lần thi tốt nghiệp, một lần thi để lấy bằng cấp thành-chung. Luật Sarraut định rằng những người nào đã thi đậu tốt nghiệp lại đậu luôn cả bằng cấp thành chung nữa, thì được ăn lương mỗi tháng là năm mươi bốn đồng. Còn những người nào chỉ đậu tốt nghiệp thôi, thì lương mỗi tháng có ba chục. Ấy vậy mà sứ tính đồ đồng, thì thường thường trong một trăm giáo viên đã đậu tốt nghiệp, có tới năm mươi người bị hỏng bằng cấp thành-chung (*diplôme*).

Mới nghe đến đây, chắc có kẻ sẽ nói: những giáo-viên không đậu bằng-cấp thành-chung thì phải ăn lương ít thua những giáo-viên kia, vì rằng mình không đủ tư-cách bằng người ta, ấy cũng là một lẽ cố-nhiên và công-bình lắm, chớ có gì lạ.

Phải, đã biết như vậy, song nếu ta chịu khó xét kỹ một chút, thì ta sẽ thấy rằng sự sai thù trong hai số lương thiệt cũng khi nhiều quá.

Những học-sanh hỏng bằng-cấp thành-chung vị-tất đã toàn là những kẻ học dở. Ai nấy cũng đư biết rằng họa ấy tài, mà thi ấy phận. Trong các cuộc thi-cử cũng hơi giống như trong mấy sòng cờ-bạc, sự may-mắn chẳng phải khi nào nó cũng lựa mặt những kẻ có tài.

Phương chi những học-sanh bị trượt bằng-cấp thành-chung đó, lúc còn ở trường, học-lực thế nào, cũng đã thấy rõ.

Cái kỳ-hạn học-tập ở trường Sư-phạm là bốn năm. Trong bốn năm đó, cứ mỗi năm nầy trèo qua năm nọ thì đều phải có thi. Lại mỗi một lần thi, những người nào bất-lực thì đều phải bị đuổi. Mà chẳng lẽ nào sự lựa lọc ấy lại chẳng kỹ lưỡng. Cứ coi như kỳ thi 1923 1927, trong 100 học sinh, đến 72 người bị đuổi, kỳ thi 1924-1928, trong 100 đuổi hết 68, kỳ thi 1925-1929, một trăm mười ba người mà đuổi hết 83.

Cứ xem đó, thì ta có thể nói quả quyết rằng những sanh-viên sư-phạm đã theo đủ bốn năm học ở trường rồi, thì cho dầu có không đậu bằng cấp thành-chung, cũng đủ làm những tay giáo học có tư cách.

Tôi đã hỏi ông *Beaussault*, là đốc-học trường Sư-phạm, thì ông cũng nói như vậy; mà thiết tưởng còn ai là biết rõ việc ấy hơn ông *Beaussault* nữa.

Thế thì các sanh viên sư-phạm họ vận động cho những người hỏng bằng-cấp thành chung được lãnh một số tiền lương cọ-bia với tiền lương của những người may mắn mà đậu đã hai bằng-cấp, tưởng cũng không phải là một việc vô-lý vậy.

Cuộc vận-động ấy đã khởi sự từ hồi năm 1923: tháng Mai năm ấy, học-sanh sư phạm có rủ nhau gởi thẳng ra Hanoi một lá đơn xin tăng lương cho những học-sanh đã đậu tốt-nghiệp mà không đậu thành-chung. Đơn kêu tuy có gởi đi, mà quan trên không thèm đoái xuống, vì vậy nên kỳ tựa trường tháng Octobre năm ấy, hết thảy học-sanh trường Sư-phạm đều rủ nhau làm « reo ».

. . . . . .

Không cần nói ai nấy cũng biết rằng sau vụ làm « reo » đó, học-sanh bị trọng-phạt cũng nhiều, nhưng qua đến năm 1924, bỗng có một đạo nghị-định ra ngày 18 Septembre, định rằng về sau số lương của các giáo-viên có bằng thành-chung và không bằng thành-chung chỉ hơn kém nhau có sáu đồng mỗi tháng mà thôi. Đối với đạo nghị-định ấy, họn thầy giáo ai nấy cũng đều hoan-nghinh.

Nhưng đến sau hoặc giả vì nghĩ rằng đạo nghị định ấy là rộng rãi quá hay sao không biết, ty Giáo Huấn nhè quyết định bỏ quách nó đi. Các thầy giáo lại phải ăn lương theo như lối cũ.

Song không phải là bỏ liền: mới bắt đầu bỏ nghị-định ấy từ hồi đầu năm 1927 đến nay.

Đã rồi độc-giả sẽ thấy sự quyết nghị của ty Giáo-Huấn đó ..... là dường nào. Số là từ năm 1927 trở đi, người ta mới bỏ hẳn đạo nghị định ngày 18 septembre 1924, thì những giáo viên ra trường trong quãng từ năm 1924 đến năm 1927 vẫn được lãnh lương theo như trong nghị định ấy.

Mà những người ấy chính là những người đã có dính vào vụ làm reo đó.

Còn những người không hề làm reo bao giờ, những người ra trường về mấy lớp trước xa nữa kia, vốn là những người vô-tội, mà lại phải chịu liền lấy sự thiệt-thòi ở trong đạo nghị-định mới.

Nghĩ ty Giáo-Huấn chơi như thế đã khắm chưa! đã trái-ngược chưa! Nếu bảo rằng họ bất công thì e không đáng, nếu ta chỉ nói rằng đó là một đều nhỏ mọn mà họ đã quên lửng đi thôi.

Dầu vậy mặc lòng, bọn học-sanh sư-phạm cũng chẳng đông-đảy gì. Suốt trong năm 1926, là năm rõn ràng nhứt của hết thảy các trường học xứ nầy, là năm mà học-trò trường Chasseloup-Laubat ồn-ào thiếu đều muốn dậy giặc, vậy mà ở trường Sư-phạm, nhờ có ông đốc *Beaussault* là một người nghiêm-trang đứng đầu, cho nên học trò ở đó vẫn tĩnh táo như thường, không hề rục rịch gì cả.

Còn nhớ nổi năm 1923, mấy cái ngõ trường đều khóa khóa sắt hết thảy, thế mà học trò cũng còn vọt ngang qua rào sắt, mà đến năm 1926, cửa ngõ cứ mở luôn tuồn, mà học-trò cũng không hề trốn. Ấy vậy mà phải biết rằng lúc ấy chính là lúc trong bụng học-sanh đương chứa sẵn sự giận hờn chớ phải!

Phải, suốt trong năm 1926, học sanh trường Sư-phạm tịnh-nhiên không rục rịch gì hết, họ đứng yên trong vòng lễ phép và chỉ gởi đơn thỉnh cầu với ông đốc-học trường một cách cung kính mà thôi. Sau khi chấp đơn họ, ông đốc-trường đã làm tờ phúc bẩm, song tờ phúc bẩm ấy cũng đã bị liệng vô giỏ rác rồi.

Thế nhưng ông đốc Beaussault cũng cứ việc giữ kín không dám cho học sanh hay những sự bất bình ấy, và ông đã khéo dụng ân oai mà vỗ về là quở cho họ sanh ráng chờ trong 2 năm thẳng thốt.

Tuy nhiên, việc đời cái gì nó cũng phải có chừng. Chờ đã sốt lòng mỏi mắt mà chẳng thấy tin chi, đến ngày 7 Janvier trước đây, đọn học-sanh bèn kéo nhau đến thưa cho ông đốc Beaussault hay rằng họ muốn gởi tiếp một lá đơn thỉnh cầu nữa.

— Được, ông Beaussault nói với họ, song có một đều, là phải viết đơn ấy một cách cung kính mới được.

Rồi đó học-sanh bèn gởi một lá đơn rất cung kính và chỉ thỉnh cầu một cách vừa phải mà thôi. Những điều họ xin lại còn ít thua những điều đã ấn-định ở trong luật Sarraut hồi năm 1916 nữa kia.

Song cũng như lần trước, lá đơn nầy, sau khi gởi đi thì biệt tăm mất!

tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Đoạn lại có nghị định ra ngày 1er Janvier 1929, thiệt hành việc tăng lương bổng cho các quan lại Annam; từ đây mấy thầy giáo sư có bằng thành chung lãnh mỗi tháng là sáu mươi mốt đồng, còn mấy thầy không bằng thành-chung, mỗi tháng chỉ lãnh ba mươi mốt đồng thôi.

Sự sai-thù trong hai số lương lại càng xa cách hơn trước nhiều.

Cho nên, học sanh sư-phạm làm reo, đành là một sự không thể dung được. Nhưng phải biết rằng cái cuộc làm reo kia thật không phải là không có nguyên nhân chánh-đáng vậy.

. . .

Về vụ làm reo, hội-đồng Nghiêm-giới đã nhứt-luật xử rằng phải đuổi tất cả bọn học-sanh làm reo, tôi nói nhứt-luật nghĩa là trong Hội đồng đó có cả hai vị giáo-sư Annam, cũng biểu đồng-tình như vậy.

Sự trách-phạt như thế là một sự cố-nhiên, bởi vì đối với vụ nầy thiệt cũng khó mà dung thứ đặng; sáng khó dung thứ lắm là vì có đến những tám mươi ba người học-sanh vẫn còn ở yên tại trường, không hùa theo bọn làm reo. Đã có một số đông học-sanh không bằng lòng theo bọn làm reo như thế, nếu người ta còn khoan-dung bọn làm reo nữa, thì tế ra mất hết sự công bình đi còn chi.

. . .

Thôi, bây giờ ở trên người ta đã quyết định những sự trách phạt đâu đấy xong rồi, thôi thì mình hãy thử ngó đến việc tương lai một chút. Tuy trước kia những kẻ cầm quyền đã tỏ ra một cái trạng thái dở dang như thế, song ta cũng nên tin rằng từ đây họ cũng đã hiểu rằng ở đời không phải có thể mặc kệ và làm thinh mà rồi việc chi nó cũng xong cả.

Bọn học sanh làm reo nay đã bị « lật » đi rồi, nhưng mà bọn học sanh không làm reo vẫn còn đó, những cuộc thi-cử ở tương-lai vẫn còn đó.

Coi tiếp theo trương thứ nhì

Một người chệt giết hai người Annam

Ở Bêntre hôm đêm 23 Mai đã xảy ra một chuyện giết người rất ghê gớm.

Lúc bàn đêm một tên chệt thanh linh xách dao đâm ba người Annam hai người chết một người bị thương nặng, rồi chạy tuốt vào trong tiệm rượu mà trốn, ở ngoài hơn 500 người Annam bao phủ đòi phá cửa vô mà bắt đặng gia hình. Song có sơn-đầm và lính cảnh sát ngăn cản mới khỏi.

Cách mấy hai giờ sau lính mới bắt được tên sát nhơn ấy đương trốn ở trong một đống thùng.

Hiện chưa rõ nguyên do.

Do anh Võ phi Hùng, CHS Petrus Ký 67-74, tặng cho Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tôi vẫn dư biết rằng sự tương lai của trường Sư phạm chẳng phải là một vấn đề dáng lo.

Trong trường thì tất cả chỉ có 102 chỗ ngồi, mà độ chừng mỗi kỳ thi vô trường cũng có đến những 800 thí sanh. Mà năm nay đây, chẳng thí sanh lại càng đông hơn nữa.

Tuy nhiên, nếu muốn cho trong xứ có những giáo viên có giá trị, thì nhà nước phải trả cho khá tiền, ấy là lẽ tất nhiên như vậy. Chiếu theo tiền lương của mấy thầy giáo bây giờ đó, nếu chánh phủ trả thêm cho họ mỗi tháng chừng 20 đồng bạc, tưởng công chưa đến nỗi nhiều quá. Mà có thể thì trong giáo giới về sau mới hết những sự bất-bình.

Thôi hãy thử tính qua một chút mà xem; Nếu tăng cho mỗi giáo-viên mỗi tháng hai chục đồng, thì mỗi năm sẽ tốn thêm cho sổ Dự-toán xứ nầy một số tiền chừng lối bảy ngàn đồng bạc.

Thử hỏi xứ Đông-pháp nầy có đủ tiền mà chịu nổi một khoản chi-phí ngàn ấy không ?

Theo như cái lối nói thường của các nhà viết báo thì người ta bảo :

Hễ đặt ra một câu hỏi như vậy, tiện-thị là trả lời rồi đó.

.˙.

Trách nhiệm về đâu ?

Qui đồng nghiệp *Saigon Dimanche* có đăng một tin mà theo như người ta nói thường tức là có ý thiên hướng. Theo như báo ấy, thì giống như là người ta có hăm đổi ông đốc Beaussault đi thì phải.

Hầu hết các báo ở đây đều hô nhau mấy tờ như một mà phản đối lại cái tin huyền ấy. Tôi đây, thì tôi vẫn không được lạc-quan bằng các báo. Theo như ý tôi, thì cái tin người ta quở trách cái người thật chẳng đáng quở trách là ông Beaussault đó, cũng vì tất đã không đích thật.

Thì ai nấy hãy thử nghĩ xem, chẳng thế nào rồi đây người ta cũng phải kiếm lấy một người để mà đa tội chớ. Nếu kiếm không ra một người nào có tội, thì chẳng hóa ra không minh-bạch, không chánh đáng, mà là không xứng hợp với lại sự công lý của chánh phủ lắm sao ?

Mà cái người tội nhơn ấy, biết tìm ở đâu bây giờ ? Tìm đâu thì tìm, nhưng chỉ chừa chỗ bọn chánh danh thủ phạm ra. Hoặc có kẻ hỏi rằng : vậy sao bọn thủ phạm kia lại không vì công lý, nhảy ra mà "mổ-bụng ở trước mặt mọi người ? — Thôi đi ! bọn họ đâu có phải là người Nhựt-bổn mà mình hòng ước ao những chuyện như vậy.

Nếu có những học-sanh làm reo, thì cũng phải có những kẻ phải gánh lấy trách nhiệm ; gánh lấy trách nhiệm của cái sự bất công bỉnh nó đã gây ra vụ làm reo đó.

Tôi đã nói : Hồi năm 1926, ông đốc trường Sư-phạm có nhận được đơn thỉnh cầu rất cung-kính của bọn học-sanh. Bởi thấy những sự thỉnh cầu ấy có phần chánh đáng, nên ông đốc trường đã làm tờ phúc bẩm để giải tỏ tình trạng lên với .... ở trên.

Không dè ..... ở trên ....., thêm đem-xỉa gì tới những lời nói phải của cái người thấy rõ sự-tình hơn ai hết thảy. .... ngài cũng vẫn biết là phải đấy, nhưng ngài không muốn làm theo, vì ngài không thể dung được rằng một người thuộc-ty ở dưới mà lại cả gan dám thấy rõ sự-tình hơn ..... »

Tôi cũng đã nói rằng tuy vậy nhưng ông Beaussault cũng dấu kín không cho học-sanh hay được cái tệ của ..... »

Kịp đến ngày 7 Janvier trước đây, học sanh lại gởi đơn thỉnh cầu, ông Beaussault lại chuyển đệ đơn ấy lên trên, nhưng..... cũng lại cứ một mực làm thinh mãi !

Sau khi đã ngày ngày trông ngóng trong nửa năm trời, bọn học sanh biết chẳng dặng gì, nên thất vọng quá, bèn rủ nhau mà làm reo.

Dẫ đành rằng học-sanh sư-phạm là những người sau nầy sẽ ra làm chuông vàng thước ngọc cho trẻ con, mà xô nhau làm một việc ồn-ào như vậy, thiệt là quấy lắm, nên bị người ta trọng trách cũng là phải.

Song là, học sanh tuy quấy là quấy về chỗ đó, chớ còn xét đến căn nguyên của vụ làm reo vừa rồi, thì cái lẽ phải của học sanh cũng vẫn cứ nằm yên ở đó. Thế mới là đáng tức, mà cái trách-nhiệm ở trên lưng ty Giáo Huấn Hànôi kia mới thật là nặng-nề !

Ròa kiếm duyệt bỏ một đoạn

Các ngài đã ai trèo lên tháp *Eiffel* lần nào chưa ? Khi đã đứng ở trên rồi, thì trông xuống chúng sanh dưới nầy chỉ thấy lúc nhúc lô nhô như một bầy kiến, và thiết-sử dưới nã thành Paris có bị lửa cháy tưng bừng đi nữa, là ở trên cùng ngỡ là ai đốt chơi cái hang mối mà thôi.

Ấy, theo như tôi ngó thấy, thì ty Giáo-huấn Hanoi bây giờ cũng hơi giống như một người du khách đương đứng tận trên đỉnh tháp *Eiffel* mà dòm xuống, chỉ thấy mập mờ, chớ chẳng rõ cái gì hết !...

Theo ông **Maurice Monribot**
(*La Presse Indochinoise du 25 mai 1929*)

.˙.

Lời tòa soạn. — Nguyên nhơn vụ học sanh sư phạm bãi khóa, chánh đáng là đường nào, hôm rày Than chung nói đi nói lại tưởng cũng đã đủ lắm, nhưng vẫn còn có nhiều kẻ lấy cớ Than Chung là báo Annam, rồi nghĩ rằng những lời nghị luận của chúng tôi vị tất đã không có chỗ thiên lệch.

Vậy nên hôm nay chúng tôi rất lấy làm vui lòng lược dịch bài luận thuyết rất rõ ràng tách bạch của ông chủ nhiệm báo « *La Presse* » và đăng tải lên đây, để cho ai nấy tiện dịp so sánh cái luận điệu của một nhà báo tây với cái luận điệu của « Than Chung » chúng tôi ở trong vụ học-sanh bãi khóa.

Sau hết, chúng tôi xin cám ơn ông Maurice Monribot.

Bán nhà máy Lư'ờng-thành

Tôi mới ký tên mua đứt phần hùn của ông Nguyễn-văn-Định trong nhà máy Lưỡng-thành với bà sương-phụ Nguyễn-văn-Định, tên là Lê-thị-Mọt.

Vậy nay xin cho ai nấy đều biết. Như ông Nguyễn-văn-Định lúc sanh tiền có thiếu nợ ai thì xin cho tôi hay nội trong 15 ngày kể từ ngày đăng bài nầy vào trong báo.

Tôi xin trả những nợ thuộc về nhà máy Lưỡng-thành mà thôi. Nợ về việc khác tôi không biết đến.

Xin do tại M. Nguyễn-văn-Thơm, hồi đường thành phố, nghiệp chủ ở Khánh-hội mà thương lượng.

Cần cáo
Nguyễn-văn Thơm

Thi-văn

Năm canh tù nhớ bạn
(*Làm ở Lao-Bảo*)

I

Tiếng mõ vừa kêu tiếng lính canh.
Ruột tằm đôi đoạn mối sầu đoanh !
Bâng khuâng nhớ bạn ngơ rồi ngẩn.
Bất ngát thương ai quẩn lại quanh.
Gượng gạo ngâm thơ thơ chán ngán.
Khuây khoa dận dạ dạ buồn tanh.
Ôi tình ôi cảnh ôi Minh Phụng !
Muốn đậm bay chăng cái nỗi mình ?

II

Mỗi mình mình biết tính rằng chay ?
Phòng tối mịt mù nước với mây.
Cách vách Tam Hà xiềng dụng vàng
Ngoài sân tử phía giọ rung cây,
Tìm đây cảnh đó sầu chưa giải !
. . . . . .
Ai khéo gây nên công cuộc thế ?
Thương nhau cũng có lệ vơi đầy.

III

Vơi đầy giọt lệ nhỏ lai rai.
Đổi gót canh dài đá trở hai
Cửa ngục mon trong trông ngóng mãi,
Cảnh tù chiếp miệng thở than hoài.
. . . . . .
. . . . . .
Vận nước ra ri thì phải chịu,
Tình nầy ai có thấu chăng ai ?

IV

Có thấu chăng ai khúc đoạn trường ?
Chống tay nghĩ ngợi cảnh tang thương.
Đèn ma lấp lé soi vào cửa,
Lửa đốm bơ vơ nhảng trước đường.
Bìa rừng buồn cười con đỗ khóc
Ngày màng chạnh tưởng tiếng đờn than.
Bao nhiêu tâm sự tình chan chứa
Rỉ rả cành cây mấy giọt sương.

Hà-Trí

(*Còn nữa*)

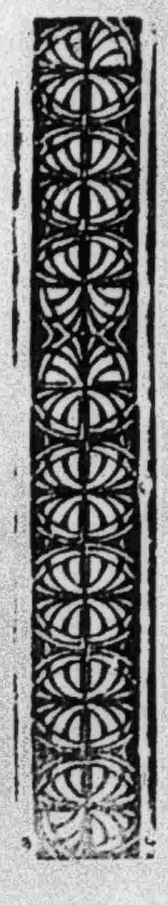

Tin mó'i

Bổn báo được tin rằng ông ông Trần-mạnh-Nhẫn đã chỉnh đốn xong trường Bút toán (Ecole Centrale de Comptabilité) ở tại đường Thomson N° 18 (Dakao). Trường nầy nguyên của ông Bùi-ngọc-Thự sáng lập, song vì ông Thự mắc công chuyện rắc rối về việc Ký-Lân báo nên trường bị đóng cửa nay ông Trần-mạnh-Nhẫn mua lại mà dạy học.

Ngày sau ông Nhẫn sẽ mở một lớp dạy tối để dạy anh em lao động học thêm.

Mong rằng trường nầy sẽ có ích và hoàn toàn hơn trước.

B. B.

« Bạn hát Cải-Lương Trần-Đắc » của ông Trần-Đắc-Nghĩa ở Cantho mới ra đời hôm ngày 19 Mai rồi đây, được công-chúng ở tỉnh ấy hoan nghênh.

Bạn hát nầy tuyển rõng đào kép có danh tiếng xưa nay và xứng đáng, sơn thủy lịch kỳ, tuồng tích đành rành y phục tuyệt đẹp.

Ngày 29 Mai tới đây, bạn hát nầy sẽ lên hát tại rạp Hát-Tây (Théâtre Municipal) ở Saigon.

Đến ngày nói, trên đây, Bổn ban xin thỉnh qui quan đến rạp « Hát-Tây » trước mua vui, sau giúp bổn ban mau thạnh vượng.

Thứ xe

RENAULT

Mười má-lực

Bảy chỗ ngồi

Thùng xe đã rộng lại rất dễ chịu mà nhịp xe lại rất êm ái.

Torpédo.....p. 2.900

Xe lồng kiếng, có 6 kiếng bỏ xuống được } p.3.300

Sté des GARAGES CHARNER

LƯƠNG-MINH-KÝ DƯỢC TỬU

MÔN BÀI SỐ 341 ĐƯỜNG THỦY-BINH, CHOLON.— Gởi mandat xin đề Monsieur LƯƠNG-HONG, patron de la maison LƯƠNG-MINH-KÝ

Sâm nhung kê dưo'c tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị đờn bà chân âm không tồn, xương đau nhức mỏi, kinh nguyệt chẳng đều lại thường ứ trệ, bạch đái, bạch dâm, ho hen đàm suyễn, ăn uống không ngon khí hư huyết nhược lâu chẳng có thai, hoặc tiểu sản hư, đau bụng nhức đầu, mắt lòa lưng mỏi, tứ chi bải hoải, dùng rượu nầy thì thấy kinh nguyệt điều hòa, thiệt là một thứ rượu chưởng-tử hạng nhứt vậy. Mỗi ve lớn..1$00 Mỗi ve nhỏ....0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Bổ thận dưo'c tửu

Phàm đờn ông, đờn bà, lao tâm lao lực quá thì khí huyết suy nhược, tinh thần bải hoải miệng lưỡi khô khan ăn uống không ngon, đường đại tiện không thông, các chứng ấy bởi thận hư mà sanh ra, nếu uống rượu nầy thì bồi bổ thận tỳ, còn đờn bà tử-cung hàn lãnh, lâu năm không có thai dùng rượu nầy thì sẽ bổ huyết mà làm cho nguyên khí tử cung có thứ chân tinh vậy, nếu phu phụ đều dùng thường rượu nầy sẽ mau có thai. Mỗi ve lớn. 1$00. Mỗi ve nhỏ...0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Bổ huyết đươc tửu

Huyết là quan hệ trong thân thể người ta. con người dầu mạnh dần yếu cũng bởi huyết sanh ra, dùng thứ rượu thuốc nầy thì huyết khí trở nên tươi tốt, vô bệnh vô nạn, phụ, lão, thiếu, huyết hư thì dùng ngay rượu nầy đều thường thì khí huyết bổ nguyên thân thể tráng kiện thiệt là một thứ rượu vô song vậy.

Mỗi ve lớn..... 1$00
Mỗi ve nhỏ..... 0.60
Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chưởng tử dược tửu

Nói về đường tử tức tuy bởi thiên mạnh thật, song cũng nhờ có sức người bồi dưỡng thân thể, thì âm dương mới hòa hảo mà sanh ra khí huyết đầy đủ, để liệu trừ bá bịnh. Nên già trẻ mà tinh lãnh khí huyết suy kém mộng mỵ di tinh, mất lòa, nhứt đầu, mạng môn hỏa suy, phòng sự không đủ sức, như thế thì sanh con sao được. Bổn-hiệu chế ra thứ rượu nầy dùng nhơn-sâm, lộc-nhung các vật qui đặng để bồi bổ nguyên khí giúp việc phòng sự, thiệt là một thứ rượu thuốc vô song vậy.

Mỗi ve lớn .....1$00
Mỗi ve nhỏ .....0$60
Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Trật đà dưo'c tửu

Thứ rượu thuốc bí truyền của bổn đường nầy chuyên trị thương tích té đánh bị thương, *khử phong khử thấp tán phong tán đàm, khỏi phù khỏi thũng, hoặc tứ chi rủ liệt, sơn phong chưởng khí, dùng đến ứng nghiệm như thần. nếu không bịnh mà dùng thì bồi bổ nguyên khí, khỏe mạnh sống lâu.*

Mỗi ve lớn 1$.00
Mỗi ve nhỏ 0$.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Sứ quốc công dưo'c tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị nam, phụ bị chứng phong khí, ngủ trường, tứ chi nhức mỏi, miệng mắt sếch méo, xương đau nói năng tức ngạt, bán thân bất toại. phong đàm hạc tắt các chứng ấy dùng rượu nầy mà trị thì kiến hiệu ngay.

Mỗi ve lớn 1.$00
Mỗi ve nhỏ 0.$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chu-Công bá tuổ tửu

Phương rượu thuốc nầy trước nhà ông Chu-Công đã ba đời thường dùng, ngày nay truyền khắp các nơi ai dùng cũng đều khen là công hiệu, già trẻ mà khí huyết hư nhược đau xương nhức mỏi mắt lòa, nhức đầu tứ chi vô lực nằm ngủ mộng di, dùng rượu thuốc nầy hiệu nghiệm rất mau.

Mỗi ve lớn..... 1$00
Mỗi ve nhỏ..... 0.60

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Vệ sanh tửu

Thứ rượu thuốc nầy chuyên bổ về thận khí suy nhược làm cho tráng dương ích tinh, giúp việc cho phòng-sự thiệt là công hiệu. Nếu khí huyết kém suy, nhức đầu lòa mắt, mạng môn hỏa nhược, nguyên dương bất cố. làm cho việc phòng sự không bền, nên dùng rượu nầy thì thật là làm điều chung ngọc vậy.

Mỗi ve lớn . . . 1$00
Mỗi ve nhỏ . . . 0. 60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Linh chi lộ

Thuốc bổ nầy uống nó bổ khí huyết mạnh gân cốt, thêm não lực, ích thọ sống lâu, làm cho râu tóc đen lại, già trở nên trẻ và nó trị được hết thảy các chứng bịnh hư nhược như là tiên thiên chẳng đủ, bịnh hậu kém bổ, âm dương đều hư, thận suy khí huyết đều kém mặt vàng mình gầy ốm, mất lờ lệt, tai điếc; tinh thần bải hoải, hay quên đau lưng mỏi gối, chân tay yếu ớt, không muốn ăn uống, ngủ không yên giấc và đờn bà ngày kinh không điều, xích bạch đái [illegible] không thọ thai, nóng [illegible]

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 muỗn lớn. — Ve lớn 2$00 — Ve trung 1$00

Vận ứng dưo'c tửu

Phương rượu thuốc nầy chuyên trị nam phụ lão ấu bị chứng bại phong, phong thấp, chơn xưng, gân nhứt, bán thân bất toại nằm dường không dậy nổi nóng, hoặc lạnh bụng đau kết bế mặt phát thương phong, thất tình thái khuất kết, nguyệt kinh chẳng đều, mình bị thương tích sơn phong chưởng khí dùng rồi công hiệu, nói không kể được.

Mỗi ve lớn . . . 1$ 00
Mỗi ve nhỏ . . . 0. 60
Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

uyên niên ích thọ tửu

Rượu nầy chuyên trị âm dương bất hòa, tửu sắc quá độ thận suy tinh lạnh dương sự bất cứ, sức lực hư tổn dùng rượu nầy tức thì âm dương điều hòa. thêm tinh bổ thận, phàm đờn ông, đờn bà tinh khí hư nhược, tứ chi bải hoải dùng rượu nầy thiệt là hay lắm, không bịnh dùng thường thì được mạnh sức mà bá bịnh không dám phạm đến.

Mỗi ve lớn.....1$00
Mỗi ve nhỏ.....0. 60
Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Phong thấp dược tửu

Thứ rượu thuốc nầy, là một phương rượu thuốc bí truyền của Bổn-hiệu, lại hết sức nghiên cứu trong mười năm nay, chuyên trị các chứng sau nầy : mỏi mình đau xương tứ chi yếu nhược chơn tay bải hoải, cử động không được, bán thân bất toại, chơn tê lưng mỏi, phong đàm hạc tắc, gân cốt nhức đau, thân thể hư nhược, khí huyết kém suy, thận thủy bất túc. Các chứng bịnh ấy dùng đến thì thấy hiệu nghiệm tức thì, còn ngày thường mà dùng rượu nầy thì bá bịnh không dám phạm đến.

Mỗi ve lớn.. ..1$00
Mỗi ve nhỏ 0.60
Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Thanh huyết giải độc dược tửu

Phàm những nơi đô hội lớn thì những sự chơi bời hao nguyệt cũng nhiều, cho nên mới sanh ra các bịnh Huê-liễu. Song đừng tưởng mấy chứng ấy thực rửa là hết bịnh đâu thiệt rửa nó chỉ khỏi tạm thời rồi không bao lâu chứng bịnh lại phát ra, tốn tiền vô ích. Nay bổn được phòng chế ra thứ rượu thuốc hay uống nó thanh huyết độc, trừ thấp nhiệt, diệt vi trùng truyền nhiễm, chuyên trị hết thảy các chứng bịnh tim la, hột xoài, cù đinh, thiên pháo, ung nhọt, ghẻ lở, bịnh trĩ, vô dang thổng độc và đờn bà nhũ ung, thật là rất hay thần hiệu.

Ngày uống 3 lần sớm, trưa, tối mỗi lần 2 muỗng lớn. Ve lớn 2$00. Ve nhỏ 1$00

Rượu thuốc chữa ghiền

Trước 1 giờ tới bữa hút thì uống, hễ mỗi ngày đang phải hút 1 chỉ thì mỗi lần uống độ 7 chén nhỏ, mà mỗi ngày hút mấy lần thì cũng phải uống mấy lần, phải uống luôn chớ không đặng bỏ quảng theo đúng phép như thế thì hễ ghiền nhẹ chỉ nửa tháng kiến hiệu, còn ghiền nặng cũng trong 25 bữa thì hết ghiền, khi hết ghiền rồi lại uống thêm độ 15 ngày nữa thì thật tuyệt hậu hoạn, mà thân trở nên tráng kiện bấy giờ thấy á phiện còn ghét nữa kia, ấy thật là phương thuốc rất thần hiệu.

Ve lớn... 2$.00 — Ve nhỏ... 1$.00

Cứu cấp vạn ứng dầu

Dầu nay của bổn dược-phòng, nghiên-cứu đã lâu, chọn-ròng thuốc tốt, mà tinh chế ra, thiệu-trị bá-bịnh đều hay thần-hiệu. Nếu ai mắc-chứng nguy-cấp, thì uống dầu nầy, từ 3 giọt đến 10 giọt (de 3 gouttes à 10) thì tỉnh lại và mạnh như thường. Đàng thấy mửa ra cứ uống như vậy. Còn con-nít thì uống từ 3 tới 4 giọt mà thôi. (de 3 à 4 gouttes). Lại nhiều chứng tráng-phong, tráng-hàng, lãm-mửa, đau-bụng, sưng phù, và bịnh-kiết, đau-răng, cổ, họng, v, v. ngoài thoa trong uống linh nghiệm như thần.

Mỗi ve giá .....0$20

Bổ nảo trấp

Thuốc nầy là một vật bổ óc rất hay phàm những người học thành hay buồn bán, phải dùng não lực nhiều quá mà thường uống thuốc nầy thì nó hay để thần ích chí khai xỉ kiện tỳ, làm cho tinh thần sung túc nó trị bịnh lãng trí và tinh thần bải hoải thật là linh nghiệm hạng nhứt,

Mỗi ngày uống 3 lần, sớm, trưa, tối, mỗi lần 2 muỗn lớn.

Ve lớn giá 2$00—Ve nhỏ 1$00

Hồ cốt mộc qua tửu

Thứ rượu nầy có tài khử phong khư thấp, làm cho tiêu thực, tán tích, neu phong hàn phong thấp chơn tay mỏi mệt, gân cốt nhứt đau, trúng phong trúng đàm, dùng thiệt là hiệu nghiệm.

Mỗi ve lớn .....1$00
Mỗi ve nhỏ 0. 60
Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Ký Chủ nhân : NGUYỄN-VĂN-BÀ

POINSARD & VEYRET

AROME MAGGI

POINSARD & VEYRET

TIN TRONG NƯỚC

NAM-KỲ

SAIGON

Học trò trường Hoàng-Tỷ xin tỏ cùng anh em học sanh các trường tư-học tại Saigon

Tờ báo Thần-Chung số 101 ngày thứ tư 22 Mai 1929 có đăng bài mục đề : (Cùng sinh-viên trường Hoàng-Tỷ) vậy chúng tôi xin trả lời cho qui anh em học-sanh trường tư thục tại Saigon đặng rõ. Anh em trách chúng tôi sao chịu một vị giáo-sư Pháp mắng rằng : « Annam dở làm biếng ». Anh em có lòng tốt mà dạy bảo như vậy thì anh em chúng tôi rất cám tạ vô cùng và mừng cho bạn thanh-niên ta biết lo cho quốc thể. Song ôi ! anh em vì lầm tin kẻ thêu dệt ra chuyện để nhục ông Tỷ cùng bạn em tôi, mà vội trách chúng tôi trên mặt báo chương.

Nếu anh em suy cho kỹ cho cùng thì cũng không vội tin chi đều nhũm nhi đó.

Anh em chúng tôi chẳng tư-vị, chỉ giữ bực trung lập vậy có mấy lời thành thật tỏ cùng qui anh em rõ. Ông giáo G. nầy tánh nết vui vẻ, nói năng khiêm tốn, dầu anh em chúng tôi có lỗi người cũng vẫn giữ thái độ ôn hòa luôn và chẳng khi nào buông lời lỗ mãng nặng nề mà trách móc. Và lại tánh người ngay thật chẳng chịu kiên vị, nên nhiều khi người nói chuyện cùng chúng tôi người thường phô bày một hai tánh nết xấu của dân tộc người mà khuyên anh em chớ nên bắt chước. Theo trí ngu muội thì chúng tôi tưởng cách cử-chỉ của ông giáo G. rất đáng tánh đáng phục lắm.

Lúc ông G. nói chuyện cùng giáo viên Annam thì ai nghe rỏ câu chuyện thế nọ thế kia mà đem phô trương trên mặt báo, chớ thật anh em chúng tôi chẳng hay chẳng biết đều chi hết. Có lẽ nào giáo viên Annam ngảnh mặt làm ngơ để cho người Pháp mắng chửi nòi giống mình, bởi vì cùng bạn đồng nghiệp nào có phải ai thầy ai tớ đâu. Một người có học thức mà lại là một tay mô phạm thì có lẽ nào buông lời lỗi lỗ mảng nhục mạ dân tộc Việt-Nam trước mặt bạn đồng-nghiệp mình cũng là người Việt Nam. Còn anh em chúng tôi tuy hư hèn mặc dầu, song bề làm một người dân trong nước, cũng dần đen, máu đỏ, há như ai mà chẳng biết liêm sỉ, để người nhục đến tổ quốc giống nòi. Vậy xin qui bạn học sanh biết giùm cho, chớ tin lầm sự lầy mà làm rối cho trường Hoàng-Tỷ và làm trở ngại sự học hành.

Nguyễn phước-Hậu dit Có
Thay mặt cho trường Hoàng-Tỷ

CHOLON

Đá banh trong Cholon

Bửa chúa nhựt rồi tại sân Mairie (Cholon) có hai trận đấu cầu rất kịch - liệt. Trời gần chuyển mưa mà khán giả đông hơn mọi khi gấp 3 - 4 lần.

Đúng 4 giờ khởi sự trận đấu, tiếng tu-hít của giám cuộc vừa thổi lên, thấy 2 hội gian binh như vầy :

CHOQUAN SPORT
Sauccour
Louis Báo
Trọng Fire Tỷ
Liêu Lăng Ngà Hợp Thiên

ORIENT SPORT
Khá Thân Duyên Chim Bửu
Giàu Kéo Bông
Dô Bẹ
F. Mis

Trông ra ai cũng định chắc C. S. thắng O. S. 3 - 4, bởi là P. nhưng mà rốt cuộc O. S. lại thủ huề được. O. S. 2 — C. S. 2

C. S hay nhứt là Louis, Báu, Lăng, Liêu, Nớp, mấy người kia cũng khá, Sauccour thủ thành thật tài tình. Bên O. hàng tiền đạo đều nhau, trên là Chiêm, Duyên dưới hàng tiếp ứng Kéo, 3 tường nầy lảnh dầu công. Còn cặp hậu tập cứu banh mấy lúc nguy biến coi khoái mắt vô cùng, mấy tường kia đá cũng đề coi.

Chiến tướng 2 bên chơi rất hòa nhã, thêm giám cuộc là M. Hiệp lại công bình, chẳng 1 lỗi nhỏ nào mà không thấy. Đáng khen, đáng khen.

Vừa mãng trận đầu, thì ráp đá trận kế, M. Garance S. S. lảnh làm giám cuộc.

Chiến tướng S. S. không biết tên hết được, con paia U. S. C. sắp như dưới đây :

Lợi Bạc Tăng Đầu Qui I
Nghệ Hòa Bồi
Vịnh Chấn
Thành

Trật là 1 cuộc tranh tài nhau xem kịch liệt, banh qua qua lại lại liền liền, khiến ai cũng nô nức tiếng khen, mỗi lần banh trở về phía nào, 2 bên đều nỗ lực công kích vô cùng hăng hái tế g vỗ tay ầm lên cả sân. Viết tới đây, tôi lấy làm vui mừng mà thấy người Annam mình (mà nhứt là cả ngàn khán giả bửa đó), sự khen chê rất đúng, khuông la ô nay bạ, không binh vị ai. Tôi rất mong sao từ đây chúng mình giữ được cái thái độ như vậy hoài, tưởng chẳng 1 ai là người nước khác mà chẳng khâm phục cái cử chỉ đó.

Đã tới mãng giờ U S C thua 2 bàn gở 1.

Chiến tướng U S C hôm nay chỉ chích có Nghệ ; nhưng mà phận sự tròn như thế cũng là khá quá, mấy tướng kia cũng hay như mọi khi, mà nhứt là Vịnh, Tăng Đào, Bạc, Qui I tài xuất sắc.

S. S. chiến tướng không thể nào chê đặng, từ anh thủ thành tới hàng tiền đạo, mà hay nhứt là Toussaint và V. Jeanin.

Giám cuộc chẳng được công bình, có hồi biếng chạy, sơ sót nhiều, chính mình M. Garance cũng biết vậy.

Hai hội nầy sẽ đá lại nhau bữa chúa nhựt tới đây. Một cái coupe thưởng cho hội nào thắng, của mấy ông mộ thể thao ở Cholon biếu để làm kỷ niệm. (bà con mình cũng đừng quên bữa đó nhé).

Qua chiều thứ 2 cũng có hai trâu. Trận đầu Police thắng Flèche trọn 2 bàn. Trận kế Xómchỉ thua Palikao 4 bàn gở 2.

Chiến tướng Police sức lực vậm-vỡ, Flèche khó bề dương cự nổi, phần nhiều đều nhỏ thó người, đá vậy không có mánh lới chi hết, đá coi rời rạc quá ai gặp banh cũng cam lấy 1 mình, rồi gò cái coup O-Mèo banh nọ đi mất, thua là phải lắm, hàng tiền đạo chỉ có Minh, Lựu, Sâu thì dễ coi thêm, Khiêm, Vang cũng được đi, còn ại mấy anh kia tệ là tệ. Mấy sự khuyết điểm nầy M. Camille nên chỉnh đốn lại, phòng có ra tranh Challenge với mấy hội khác.

Palikao với Xómchỉ cả và hai bên ai cũng đáng khen, sang Palikao có mói lắm hơn, là nhờ chiến tướng chơi đều phanh ít lộn xộn. Ngặt 1 điều hôm nay cũng chẳng lấy làm phiền phức cái cách chơi nhơn thể lắy. Vậy tôi xin vô lễ khuyên 2 hội, cuộc dượt chơi vì như mình chắc rằng thắng được bàn đó, mà biết sẽ có hại cho ai, mình cũng chẳng nở, có danh dự chi đâu. Phương chi trong lúc P. hảm thành X. C. anh thủ thành đã vô rồi, mà còn đánh đoạn nhảy vô đẹp thêm, thì là bày hết sức.

Còn X. C. cách lấy banh vậy cũng phải rồi, mà mình được một trái banh, hại cho người ta mang bịnh thì cũng chẳng vui chi, như N. Kiểm làm cho M. Ngô gãn gẫy chưn phải nghỉ đá, như thế thì có phải chơi thể thao đâu, quyết giết lẫn nhau là phải hơn, thiệt là nhẫn tâm quá.

Thể-thao là môn cần để tập luyện thêm gân cốt cho nở nang mà có cái cách chơi giữ tợn thế ấy thì là khiếm nhã, không sao nơi được.

Vậy cái cuộc chơi, xin hảy nhường nhau là tốt hơn, vì toàn người cũng như thân mình.

Mong rằng anh em trong làng thể-thao chúng mình nên chừa bỏ mấy tật xấu nói trên đây, (như chú ba Hòa thì càng hay) thì chẳng chi may mắng bằng.

A Triệu
Cholon

MYTHO

Thói đời đen bạc

Ôi ! Kim tiền ! Kim tiền ! Ở vào thế-giới hoàng-kim nầy, thiệt không còn có cái sức gì là mạnh hơn cái năng-lực của kim tiền nữa ! « Toàn lai thế-sự kim năng ngữ, thuyết đáo nhơn tình kiếm dục minh » nghĩa là : Chêm cho cái thói tình đời, đồng tiền thay đổi lòng người như chơi ! Hai câu ấy há chẳng phải cũng vì cái lòng phần-nãi đối với con ma kim-tiền mà phát-lộ ra ư ?

Muốn chứng tỏ thế-lực kim-tiền là vô-địch, tôi xin thuật lại câu chuyện dưới đây, để cho độc-giả xem chơi, bởi nó là một chuyện trong thời-sự.

Bà Nguyễn C. T. tục Ng. d. H. ở My-Hội tục kêu là Chợ-Cũ (Mytho) có một người ái-nữ tên là cô Lê-thị-L... Trước bà đã hứa-gả cô ta cho một thầy nọ làm việc tại Saigon. Nhưng sau bà hối-hôn đi mà gả cho một cậu học-sanh sư-phạm con nhà rất giàu có. Việc lứa đôi của lịnh-ái mười phần đã chắc cả mười, thì bỗng đâu lại có cậu con ông huyện nó cũng đến hỏi thăm. Bà cũng hỏi phứt cậu học-sanh sư-phạm đi mà gả cô L. cho con ông huyện, bởi vì ông huyện đã giàu mà lại sang

Xin nhắc lại rằng, quyền cha mẹ sở sanh sở định, cô L.... tuy không dám cãi lịnh mẫu-từ về việc gả cô cho con ông huyện, song thiệt, thì lâu nay cô vốn đã nặng tình dan-díu với thầy.... nhiều lắm. Lạ gì hồ lửa gần rơm, lâu ngày phải bén, vì vậy nên dẫn chứng Bà hay thì ra cô đã thọ-thai hơn 5 tháng. Sự thế đã đến lúc vô-khả nại-hà, Bà bèn lập tức viết thơ mời thầy.... ở Saigon xuống đặng định ngày cưới hỏi ngỏ hầu tránh tiếng thị phi. Nhưng than ôi ! cả cuống chết đến đít còn cay, cái lòng tham-lam của con người ta dầu bao giờ cũng không hết. Lần nầy cũng vậy, gần đến ngày xong việc, bà Ng. C. T. lại dành giây thép lên Saigon mà hỏi, sau khi đã so hơn tính thiệt, bà quyết lòng.. Chớ thiệt thì lòng chờ đợi cho đến ngày cô L.. đã ở nhà khai hoa, thì bà sẽ đem gả cho một thầy kia làm việc ở Mỹ.

Vậy mà bà Ng. C. T. vốn là một kẻ tu-hành đó ! Ôi ! cũng ăn chay, cũng niệm Phật, cũng lạy Đức Cao-Đài, mà nở đi đang tâm làm những việc vô-đạo như thế, thì chẳng biết mỗi khi đêm khuya canh vắng, một mình gác tay lên trán, làm sao mà chịu nổi những sự cắn rứt của lương tâm ! Hay là lương tâm của bà cũng đã ắt tiếng ?

Chúng tôi vẫn để ý chờ xem, nếu ba chẳng sớm hiệu ăn-năn, thì chúng tôi quyết chẳng bao giờ hề kêu ca ở trước tòa án Du-Luận.

Bồi-Phong

BENTRE

Thơ tín

Cùng bạn Phan - văn - Minh. Bạn có ghé nhà thăm tôi nhưng không có tôi ở nhà. Nay xin bạn cho biết chỗ ở của bạn, hoặc đăng trên báo, hoặc viết thơ riêng. Rất trông.

Hồ - văn - Nguyện
Cảnưa—Bentre

A LA PENSÉE
50, đường Charner

Ở đây có bán các thứ vàng bông để đi đám ma. Kiểu bông rất ngộ mà giá lại rẻ.

Hỏi tại nhà Mme JUD.
bán luôn vừa ngày vừa đêm).

Kính cùng chư quí vị đặng rỏ, thầy thuốc chân giang tên là Ka-Xiêm có bào chế ra một thứ thuốc hiệu là Thần-Dơn-Quán chủ-trị chứng tê, bại, nhứt mỏi v. v. . .

Thuốc hiệu *Thần-Dơn-Quán* mỗi gói sắt tới mười nước, sắc làm mười lần cách đung và uống có chỉ rỏ trong toa. Mỗi gói giá nhứt định là (*$1*) một đồng bạc mà thôi, nam phụ lão ấu đều dùng được cả.

Như qui vị nào mà uống thuốc của tôi không có thần hiệu thì xin đem toa và gói thuốc lại cho tôi, tôi xin trả tiền lại y số.

Ka-Xiêm *N. 156 Rue d'Arras*, (gần chợ Thái-Bình).

Monsieur KA-XIÊM
Médecin Cambodgien
N° 156, rue d'Arras, SAIGON

Minh tạ lương y

Tên tôi là Áo-bẩu mang bịnh nội trĩ đã hơn mười năm, ở trong lỗ đích có cục, mỗi lần đi ỉa máu chảy ra nhiều lắm, khi ỉa rồi ngồi đứng không được lấy làm khổ sở, kiếm nhiều ông thầy, tốn hết hơn ngàn, mà bịnh không mạnh nay nhờ ông thầy Quảng-Đông tên là Diệp-nhuệ-Hùng ở đường Thủy-Binh Chợ lớn số nhà 134 dùng tân phát minh mà đến trị. Trước khi trị thì chích thuốc vô lỗ đích rồi dùng chỉ mà cột cho không cắt không mổ.

Cột rồi đi đứng như thường không đau nhứt chi hết nội trong 20 ngày thì tôi lành mạnh như thường nên không biết lấy chi đền ơn ít lời cáo bạch nhơn ai có mang chứng bịnh trĩ, hoặc có cục hai là nội trĩ lậu có mủ có máu bất kỳ đờn ông hay là đờn bà cũng đều trị được, như đờn bà thì có người vợ ông điều trị. Đờn bà có thai cũng trị mạnh bịnh hết mới lấy tiền không hề gạt gẫm.

Áo bẩu cẩn-khải
Compagnie Française de Tramways de l'Indochine
Bình-tây Cholon.

GIÁ BÁO
Thân-Chung

Một năm . . . . . 12$00
Nửa năm 7 00
Ba tháng 4 00
Mandats xin nhờ đề cho
M. Nguyễn-văn-Bá
Quản-lý báo Thân-Chung

APPAREILS SANITAIRES

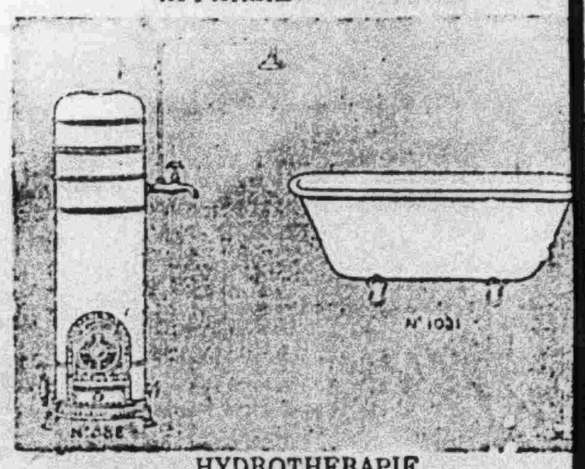

HYDROTHERAPIE

POINSARD & VEYRET

PENTA

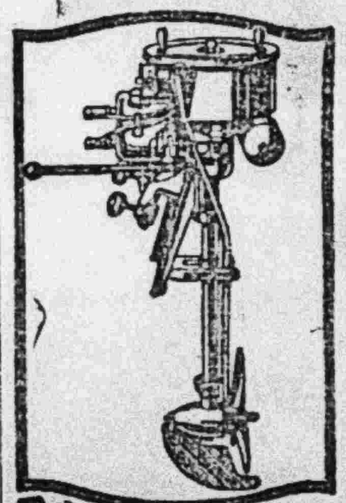

PROPULSEUR AMOVIBLE
LE SEUL MUNI D'UNE MAGNETO D'ALLUMAGE
PLUS DE 300 PROPULSEURS "PENTA" EN SERVICE EN INDOCHINE

SINDEX N°1, RUE LEFEBVRE SAIGON
(Ở TRÊN LẦU)

BÁN GÓP (Cao thăng)

Thiện nghệ về máy xay lúa, bán và ráp nhiều cái rồi dủ kiểu lớn nhỏ (có quan bác-vật là người Đức ráp máy)

Moteur nằm và đứng chạy khỏi đốt "*hiệu* DUPLEX" chạy bằng dầu MAZOUT (*dầu cặn*) ít hao dầu mỡ, và cũng có máy hơi, lò hơi (*machine à vapeur*).

Có thứ máy gạo chạy bằng cối Cône rất tốt, rất tiện từ 500 giạ sắp lên trong 24 giờ.

Cối chà rất tiện cho qui ông khoang máng gạo, và trấu ra riêng, còn sự nát cũng ít hơn các nơi, vì có gắn theo cái xay quạt.

Có bán đồ phụ tùng theo trong máy, xin mời qui ông đến xem có sẵng

Có bán đá để làm về việc nghề nông và đủ các thứ máy cantot, máy cưa, máy gạt, vân. vân.

Qui ông muốn rỏ đều chi xin viết thơ cho chúng tôi thì chúng tôi vân lòng trả lời lập tức.

MỚI ! MỚI ! MỚI !!

Tiệm may « AU CHIC TAILOR HƯNG-VƯƠNG » 14 Sa ourain S mới ra đời. Cái cắt *Coupeary* trên 30 năm làm cho mấy « HÀNG TÂ danh tiếng trong Nam ngoài Bắc ; Cắt rất khéo, may đúng kiểu kim nếu may không đúng, chẳng vừa lòng qui khách, xin trả lại ; tính giá phải chăng, làm rất kỹ lưỡng. Có trữ đủ các thứ laine Serge Hueky Anglé, Tussor Tonkin & Shanghai, để các qui khách lựa xin đến mấy thử một lần sẽ biết sự thật....

Các chư qui vị trong lục châu muốn mua các thứ Hàng bên T hàng Bắc thì xin giới gọt lại tiệm « HƯNG VƯƠNG BAZAR TONKIN thì sẽ được như ý, Hàng tốt mà giá lại rẻ hơn các tiệm khác. Có b các thứ ; Imperméables « Nouveauté » Hudor đi mưa không ướt Velours Huckel, *Bfleclet, Langdserd. So nay Fleury, Dumbia,* nỉ thiết t màu ; Souliers « *Luxial* », Đồng hồ đồ kiểng « *América* » Montres & Mo Bracelets 18 Carats et Plaqué Or ; Chemises, Cols, Régates, Poche Noeuds soie & fantaisie, vân vân.....

Có trữ bán các thứ ; Panneaux, Tableaux, Lampes en verre, Boule vàng, khay, Chập trấu sơn giả Đồi mồi rất ngộ, Hàng Thêu satin mà thêu, khăn trải bàn, vân.vân.....

Các bà các cô muốn cho lịch sự tuổi lại tiệm «HƯNG-VƯƠNG» mà mu thứ đồ Nữ trang mạ vàng của Hiệu « MIE KY » Hanoi, bán đủ Vòng, X Hột, Trái tim, Vòng, Khánh, Cà rà, Nút manchette, Kim cravate theo kiểu kim thời rất hợt như vàng thiệt mà giá lại rẻ, bán cũng tha ngoài Bắc, các bà các cô khỏi tốn công gởi ra ngoài Bắc mua.

Nói tóm lại thì có đủ các thứ hàng cho qui khách cần dùng, xin Đang chiếu cố.

Hết lòng hàm thiệt : Thợ hớt lựa trọn toàn người giỏi, có Cavette Sa nẩu mặt. Đồng cô gội đầu.

Chủ-nhân kính mời : Nguyễn-thông-Minh.

Bạn hát HUỲNH-KỲ có cô Phùng-Hà là đào hay nhứt trong Nam-kỳ sẽ đến Cầnthơ hát chín ngày kể từ 31 Mai cho đến 9 Juin.

Lâu trở lại ẩnthơ lắm — Hãy đến xem.

Tân-Thinh !

Sẽ về khai-trương tại rạp mới A-Sam đường Albert 1er Bakao, gần gare ngày thứ bảy 25 Mai 1929 hát tuồng mới, hay lắm.

Kính mời :

MỘT DỊP TỐT

Chúng tôi khuyên các qui khách hãy đến viếng ngay tiệm Đức-Thinh 81 đường Catinat Saigon

Ở đó có một đôi ngà voi thiệt đẹp thiệt quí, ít khi được trông thấy.

Lại có cả các thứ ống điếu cổ, đồ dùng vào việc thuốc phiện, đồ gỗ, đồ đồng và các thứ đồ xứ cổ.

Xin mời các qui khách đến coi, chắc sẽ được vừa ý lắm.

ĐỨC-THINH
81 Rue Catinat — Saigon

Cần dùng gấp

Cần dùng hai người thợ bạc làm đồ-ngan tốt; trình giấy thu thân sẽ cho mượn trước từ năm chục đồng bạc (50$00) sắp lên.

Nguyễn-văn-Hưng
Propriétairebijouterie Vĩnh-Xuân
8, rue Amiral Courbet Baclieu

DUY-TÂN THƯ-XÃ
Mới xuất-bản quyển
THƯỐC HOÀN-HON
của cụ PHAN BỘI-CHÂU

Ở xa muốn mua lẻ xin gởi cho ông Nguyễn-Tính Y. D. T. T. X. số nhà 43 đường d'Ariès Saigon hai cắt hai cò.

Tiệm trồng răng Annam Hiệu
TÂN-PHÁT
dit
Hồng - hoàng - Lợi
Đường Georges Guynemer N° 61
(Ngang hông nhà sanh ý Chợ-cũ)
Saigon

Kính cùng quí khách, tiệm tôi chuyên nghề trồng răng nguyên hàm, răng trắng, răng đen thứ thiệt tốt hoặc răng hư bịch vàng, việt làm rất kỹ lưỡng chắc chắn.

Như quí khách muốn trồng hoặc bịch xin dời gót lại tiệm tôi thời quí khách sẽ đặng vừa lòng.

Chủ nhơn kính cáo.

Sách mới xuất-bản

Hoa-ngữ chỉ-nam (sách dạy tiếng quảng-đông dịch theo tiếng Bắckỳ 0$70. — *An-quảng tân-biên* (dịch theo tiếng Nam-kỳ) 1$85 — *Nguyễn-công-Trứ* (văn sao tập các thứ thơ của ông và có chú thích) 0$95 — *Bạch-mẫu-đơn* (truyện tàu) 1$40. — *Phụ-nữ dự-gia-đình* :0$40 — *Tam quốc* : (trọn bộ) 8p00. — *Một chử trinh* 0p85. — *Tích-tà qui-chánh* : 0p50 Lòng người nham hiểm : 0p20. Nghĩa-hiệp kỳ-duyên : 0p20. It ngày nữa sẽ có : *Kẻ làm người chịu*, tác-giả Hồbiểu Chánh. — *Thật hiệp-ngũ-nghĩa*, (cuốn thứ 4) : 0p40. — *Cao-đẳng thanh-niên* đang in. — *Thơ và mandat xin gởi cho :*

Tín-Đức Thư-Xã
37, Rue Sabourain, Saigon

ĐOẠN THIÊN TIỂU THUYẾT

MƯỜI GIỜ

(*Tiếp theo*)

Người kia vẫn im chẳng nói chi, hai mắt cứ ngó Ca la uy hoài.

Ca la uy liền thò vào túi lấy ra cây súng sáu, cầm chặt ở tay. Người kia lật đật hỏi : Mầy định bắn tao chăng ?

Ca la uy lắc đầu một cái rồi hỏi : Trong cây súng của mầy có đạn hay không ?

Người kia gật đầu.

Lúc đó đồng hồ ở phòng khách đả báo chín giờ ba khắc (3 quarts).

Ca la uy chỉ tay vào bụng và biểu người kia rằng : Mầy bắn luôn vào đây, chỉ một phát súng có thể kết quả được tánh mạng của tao.

Nói rồi liền từ từ bước lên phía trước. Bây giờ người kia nắm chặt cây súng ở tay, đủ biết trong lòng y mười phần khẩn cấp. Ca la uy sợ tưởng cái lỗ súng nho nhỏ kia, chánh là đường chết của mình, chỉ trong giây lát, mình sẽ theo đó mà đi. Vì vậy không muốn ngó tới. Liền nhắm kín mắt lại, chân cứ lần lần bước lên, cây súng trong tay cầm thiệt chắc, hai môi mím lại thiệt chặt. Trong óc thình lình nghĩ tới trạng huống ở tòa án và tình hình lúc tra xét. Y nghĩ như vầy, lúc đó sẽ có nhiều người hả miệng mở mắt mà coi mình, chắc có mấy người chau mày nghiến răng, to ra thái độ đáng ghét ; rồi lại, bắt mình giải lên xe hơi, ở tòa án đưa qua nhà khám ; chắc có người la ó om sòm to ra ý tử tội mình. Đương nghĩ vậy thì Ca la uy tự nhiên tưởng như có vật gì chạy xuyên qua mép rất mau, rồi lại nghe như mới có tiếng sàn sạt ! Nhịn không được liền mở mắt ra, thấy mình ở trong một đám tối đen, thân thể tuồng như lay chuyển. Bụng biểu dạ rằng : cái tiếng vừa rồi là tiếng chi vậy ? có phải là tiếng súng chăng ? chẳng hay mình đã chết chưa ? hay là cái đầu gối mình đụng phải vật gì. Bụng nghĩ quanh quẩn, tay chợt sờ nhằm một chiếc ghế bằng da, liền ngồi xuống đó và hỏi rằng : « Mầy ở đâu đó ? » Hỏi rồi chẳng thấy trả lời, lại thấy ở ngoài cửa lớn, có tiếng mở cửa lẻ lẹ. Ca la uy bèn quay mình trở lại rất mau, dí tuốt qua phòng khách, bật đèn lên, lúc đó mới biết rằng cái tiếng *sàn sạt* vừa rồi là tiếng người ta khóa tắt đèn điện. Ngó vào trong nhà chẳng thấy người con gái kia đâu. Trên chỗ khe rương bảo hiểm còn để lại một mảnh quần nhung, chắc là trong khi Ca la uy nhắm chặt hai mắt người con gái đó chạy lên ra ngoài. Ca la uy bèn để một tay lên chỗ mở khóa, dừng lặng tần ngần. Cái tiếng đồng hồ cúc cách nghe rất rõ ràng, tưởng chừng còn cách mười giờ nhiều nhứt là năm phút nữa. Ca la uy ngó qua cây súng ở tay, rồi lại cầm lấy ve rượu, đưa miệng ve vào miệng mình. Rượu rong ve mạnh quá, uống vào thấy khoái quá, tưởng như chẩn ngang cuống họng, hơi thở không lên được nữa, nhưng cũng không sợ nguy hiểm, cứ nuốt vâng mạng. Trong vài phút, uống hết giả nửa ve, liền chạy tới ghế dựa, nằm kềnh ra đó, mà nghĩ quanh một lần nữa. Nhưng lúc đó tư tưởng của hắn đã tiến bộ nhiều, hắn nghĩ rằng : Làm chi mà lo sầu ? làm chi mà uất ức ? lo sầu uất ức có được việc gì ? thôi thì hết thảy các việc, cứ là đến đâu hay đó là xong... Một mình bắn quanh tính quán chưa rồi, chợt thấy ngoài phòng, đồng hồ đã đánh chuông, tức thì bỏ hết các sự nghĩ ngợi, dặng lóng tai nghe, nghe từng tiếng, đếm từng tiếng, thì ra đêm đã mười giờ rồi. Ca la uy bèn giơ thẳng hai tay, ngáp dồn mấy cái, bao nhiêu gân xương dãn ra hết thảy.

Vừa buông tay xuống, thấy ngoài cửa có tiếng gõ cạch cạch, cánh cửa mở ra. Cát vang bước vào, khoanh tay nơi ngực và nói ;

Thưa ông, con tưởng đêm nay thế nào con cũng được nghe ở phòng nầy có tiếng súng nổ.

(*hết*)

Muốn giữ gìn con mắt nên đến nhà
Bán kiến MY-KHOUAN
229-231 Rue des Marins, Cholon. — Ngang ga xe điện giữa Cholon

Bán ròng kiến nước Mỹ

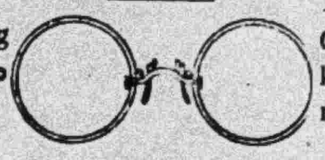

Có máy điện khi coi con mắt.

Có thợ chuyên môn

Đủ các kiểu kiến : cận-thị, viễn-thị, ông già, vệ-sanh. Đủ các thứ gọng kiến kim-thời.

TIN TRONG NƯỚC

(*Tiếp theo*)

CAP

Xin trả lời bài « còn hút máu nửa thôi »

Bổn báo trước đả đăng bài « Còn hút máu nửa thôi ?» Nay tiếp bài sau đây trả lời bài ấy Vậy cứ đăng theo nguyên văn, cho đủ hai tiếng chuông, còn như ai kia có phải là người hút máu hay không, chắc là nhân dân ở Cấp cũng đều biết cả. T. C.

Xem suốt bài tôi lấy làm ngạc-nhiên cho M. L... nào đó viết báo mà không đúng với sự thật, không có lòng vô-tư, không hiểu tư-cách viết báo, việc đả thấy trước mắt, việc chẳng có mà dám viết bừa làm bường được làm cho hư danh giá của người chơi thì ai cho M. L... nầy là người gì ? đáng để vào hạng nào ?

Tôi là người ở Cap tuy phải đi làm việc song cung thường về xứ, tôi dám hô lên rằng ; tôi đả hiểu những vụ hai vợ chồng thầy B (infirmier) .

Vụ nầy làm đầu lại một cô mụ tên C... (mụ nầy bị xa thầy cách chừng 7 8 năm về trước) ra lập nhà sanh (tư) từ ngày tháng 2 vợ chồng thầy B... dời lại Cáp tới nay phần nhiều thì vợ thầy B. đối đãi với đờn bà sanh rất tử tế, săng sóc kỹ lưỡng nên đờn bà sanh rước cô mụ X. (là vợ thầy B.) nầy rất nhiều. bởi thế nên cô mụ C... phải ế đã vậy lại cách ba năm nay bị phải nhà nước đóng cửa là vì cô mụ C... nầy hay dùng thuốc Annam mà không trúng cách làm hại trẻ nhỏ rất nhiều và tại thấy hai vợ chồng thầy B... có chí liêm sỉ, cần kiệm dư được chút ít nên sanh lòng ganh ghét từ đó trở ra việc oán thù vợ chồng thầy B. (cách 3 năm về trước cũng tại vụ tranh đẻ mà phải một trận đánh nhau tại chợ Cáp rất kịch liệt có kiện nhau ra tới tòa Baria. Câu chuyện nói tóm trên đây chẳng ai ở Cáp mà chẳng rỏ vụ nầy, ấy là bằng cớ tôi nói có.)

Hiện nay cô mụ C... được 1 người cháu rể là M. V. giúp sức ra đứng một mình mà thưa vợ chồng thầy B. ăn hối lộ, nào là có nhà cửa, nên quan chủ-quận Cáp sai thầy cai tổng làm enquette lên cho rỏ việc có không nay việc đã ra rồi mà chẳng có chi.

Còn theo lời M. L... nào đó nói rằng thấy vợ chồng thầy B. ăn tiền của xả Dần vậy có không M. L. (ấy là tôi có lại hỏi tận mặt xã Dần rồi) M. L. nói làng Thắng nhì hơn 30 lá khai kiện, 70 lá khai củng đều khai như vậy.

Ấy đó chư độc-giả thử nghi coi M. L. nầy nói ra thế nào ? nếu vợ chồng thầy B. (infirmier) mà có ăn hối lộ, bị 100 lá khai như thế thì tài nào vợ chồng thầy B. khỏi bị ngưng chức được chờ xử, cùng phải ngồi khám, sao hiện giờ vợ chồng thầy B. còn làm việc như thường vậy M. L... ?? !

Bài trên đây vì thấy vợ chồng thầy B. đều oan khó tỏ đành lòng nhẫn nhịn và phải bị một bọn kia thấy người có thế mà làm cho mất danh giá của người nên phải ra phân rành cho chư độc-giả được rỏ e nghe lầm mà phải tội nghiệp cho danh giá của người biết liêm-sỉ.

Mấy lời nhẩn nhủ cùng cô mụ C... và M. L... nào đó chẳng nên đem lòng ganh ghét người trong việc làm ăn thế nửa. Được thế mới gọi rằng người.

Nguyễn-văn-Chỉnh
D & C. Saigon

BACKY

HANOI

Thể lệ thi vào Trường cao Đẳng Thương mại

Đến ngày 5, 6 Aout 1929 nầy sẽ có một kỳ thi vào trường Cao-đẳng Thương-mãi (ban Thương-mãi, ban Bưu điện, ban Vô-tuyến-điện) ở Hanoi, Saigon, Huế và Pnom-Penh. Các thí sinh thi vào trường nầy không cần phải có văn bằng gì cả. Song duy chỉ có những người đã tòng sự ở sở Bưu-điện hay sở Vô-uyến-điện mới được thi vào ban Bưu-điện hoặc ban Vô-tuyến-điện thôi.

Muốn biên tên vào sổ thi, thí sinh phải đệ đơn xin lên quan Giám đốc nha Học chính trước ngày 10 juillet. Đơn đó không được gởi thẳng, phải gởi qua quan Thủ hiến xứ gia quyến thí sinh ngụ. Trong đơn đó phải biên tên họ thí sinh và chỗ ở nhứt định của thí sinh là chỗ nhà trường sẽ gởi đơn gọi vào thi. Trong đơn phải nói rỏ là xin thi vào ban Thương-mãi ban Bưu-điện hoặc ban Vô-tuyến-điện. Những đơn xin thi cho đính theo các giấy má sau rầy thì mới xét.

1· Giấy khai sanh.

2· Tư pháp lý lịch.

3· Giấy hạnh kiểm (Certifisat de bonne vie et mœurs).

4. Giấy chứng thực của thầy thuốc nhận rằng : Thí sinh có đủ sức để tòng học. Trong giấy có gián ảnh, trên có chữ dáng dấu của thầy thuốc.

5· Giấy của một viên hoặc các viên chưởng giáo trường thí sinh học ba năm sau cùng, chứng thực rằng trong khi tòng học thí sinh không phạm lỗi gì nặng về kỷ luật.

Nếu thí sinh muốn xin học bổng thì phải gởi thêm một bản khai lý-lịch (état de renseignement) do các quan chức hàng tỉnh phát cho và có chữ quan Công sứ duyệt y trong nói rỏ cái tình thế về tinh thần, lòng trung thành và cái tình thế về tài chính của thí sinh. Các đơn xin học bổng mà không đính theo lệ luật theo như kiểu của nhà nước và do các quan chức phát cho thì không xét.

Các thí sinh đương tòng sự tại các công sở thì trước khi xin vào trường phải được viên chủ sự sở mình cho phép. Đơn xin thi phải đính theo một bản chứng thực hạnh kiểm của mình do viên chủ sự làm ra.

Kỳ thi vào trường Thương mãi chỉ có thi viết thôi. Điểm số cho từ đến 20. Thì giờ làm mỗi bào và số nhận gấp của các bài định như sau nầy :

1 — Ám tả làm trong một giờ điểm số nhân 3.

2 — Luận pháp văn làm trong hai giờ, điểm số nhân 3.

3 — Tính đố một giờ rưởi, nhân 2

4. Một câu hỏi về Hóa học hay Thực vật học — 1 giờ rưởi nhân 1

Chương trình thi vào trường Thương Mại cũng giống như chương trình thi bằng Cấp-đẳng tiểu học Pháp-việt. Các học sinh được trúng tuyển sẽ có giấy đi đường và phải tới Hanội trước ngày 30 Septembre. Khi tới học sinh phải đến yết kiến viên tổng Giám thị tại trường Cao đẳng phó Bobillot để biên sổ.

Trừ những người ở Bắc kỳ ra thì thí sinh bắt buộc phải có thể căn cước theo như nghị định ngày 9 Novembre 1918

Ai thấy chỉ giùm

Tôi có một người quen ở Bạc liêu tên là M. Nguyễn văn Điều lên ngụ tại Saigon.

Như ai có gặp M. Điều, xin làm ơn chỉ giùm cho tôi, cám ơn.

Võ-văn Chẳng
Journal Thần-chung

HA-THANH NGỌ-BÁO
Xuất bản hàng ngày trên 8.000 tờ.
Rất có giá trị.
Dầ vì quốc dân mà phải đình bản, lại mới ra đời.
Mỗi năm 6p.00
Sáu tháng... 3p.50
Mỗi số 0p.02
Ai muốn đọc xin lại tiệm Chân-Thuỵ là Đại lý cho Ngọ-báo. *Saigon đường Mac-Ma-hon số 108 (sau Khám Lớn Saigon Mua Báo trả tiền trước. — Xin nhớ gởi mandat cho M. Đào-thao)*
Vỵ chủ tiệm Chân-Thụy.

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC
ĐỨC-LỢI
106 109 Rue d'espagne -:- Saigon
(Kế dinh quan Xã-tây)

Bổn tiệm mong ơn qui vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sắn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, cảnh cải rất khéo rất hạp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiến, tranh liễu, bình phuông cẩn cham rất xảo, tuế kiểu, bằng trắc và gỗ.

Đồ thau : Lư, chơn đèn đục toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim thời, bình bông và các món bằng đồng đen khán tam khí chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu máu, tranh, áo gối, nắp bàn, v. v...

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều cho không mong lời nhiều.

Vậy xin mong tấm lòng hạ cố của qui khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm.

Chủ nhơn kính cáo.

PHÙNG-VĂN LÂM
105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

Lệ-công-Hòa
công ty
62 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon
Téléphone N° 425.

Là công ty của các người thợ bạc Việt Nam lập ra ; bán đủ món đồ nữ trang theo kim thời của các người thợ bạc anh tài, xảo thủ chế ra rất đẹp mắt. Công ty có đủ đồ tạp hóa (articles de bazar) và giày dép Bắc kỳ và lại còn thêm những đồ gia bát xưa, xem qua rất hạp cho quí vị nào thích đồ cổ tích.

Bổn Công ty còn mở rộng phần hàn ; qui vị hãy nghĩ rằng nếu vốn to chừng nào thì lợi to chừng nấy.

Vậy xin ai là thợ bạc Annam, ai là đồng bào hảo tâm, xin kru ý.

LỆ-CÔNG-HÒA
Công-ty của các

RALEIGH
Xe máy dầu hiệu anglais, dùng ít nhân ít hao sắn, kiểu mới 1929 rất lịch sự chắc chắn. Có hai thứ :

Thứ 2 ngựa rưởi 4 cấp đèn hiện và đèn đá.

Thứ 2 ngựa 4 cấp, đèn điện, đèn và đá, mấy thầy dùng đi làm việc rất nên phương tiện. có để bán tại Cholon đường Cây Mai số 131

Thị-Trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 28 Mai 1929..... [illegible]

GIÁ LÚA

Ngày 28 Mai 1929	(kể 100 kilos
Vinhlong	6. 84
Gocong	6 00
Baixau	6 91
Balieu	6 99
Cambodge, thứ trắng	6 84
Cambodge, thứ đỏ	6 18

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	11, 00
Gạo số 2	10 45
Gạo số 2	10, 05

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁ SANG
Général Metzinger 28-5
Meinam 29-5
Cap St Jacques 6-6

Ở TÀU
Sphinx 7-6

Ở BẮC VÕ
Dupleix 3-6
Lieutenant de la Tour 31-5
Amboise 1o 6

Tàu chạy

SANG PHÁP
Artagnan 27-5
Cap padaran 1-6
Dupleix 7-6
Lieutenant de la Tour 5 6
Sphinx 1o-6

TRUNG VÀ BẮC
Cap St Jacques 106
Amboise 27-5
Claude chappe 3o-5
Meinam 4-6

SANG TÂU VÀ NHỰT
Général Metzinger 1-6

SANG BANGKOK
G. G, Paul Beau 1-6

Vua thuốc lậu

Hiệu Từ-ngọc Liên chuyên môn trị bịnh lậu và tim la, bịnh lâu năm và nặng cách nào cũng nhờ thuốc nầy mà mạnh được, dễ uống và sanh con mạnh mẽ thiên hạ hoang-nghinh lắm, nổi tiếng khen là Vua thuốc lậu sở trường trị bịnh khí hư, bạch đới điều-kinh, tùy bịnh hàng nhiệt hay lắm, mua thuốc kể bịnh cho kỹ, nhớ hỏi thuốc chữa a-phiện hay lạ phi thường lắm, để có theo trả lời các bịnh nầy tốn 4,5 đồng thì mạnh dức.

Trử bán tại :
M. Đinh thành-Song
Pharmacien
à Cái-nhum *(poste)*

Diệp may ít có

Vì dư dùng, nên muốn bán rẽ :

1· — 2 cái máy Aster 40 mã lực, chạy bằng dầu hôi, máy còn tốt, và có nhiều món đồ để thay đổi còn mới.

2· — 1 cái xe Renault 15 mã lực, kiểu torpédo 6-7 chỗ ngồi, máy mới và lại và có đủ đồ phụ tùng.

Ai muốn mua, xin do nơi số nhà 26, đường Guillaume Martin, ở Khánh-hội, mà thương nghị bên hông kho của hãng Comptoirs Généraux de l'Indochine).

Dịp tốt

Vì đi xa nên bán một cái đờn Piano rất lịch sự hiệu Henri Hertz hảy còn rất tốt. Giá 200p.00. — Hỏi tại hảng Poinsardel Veyrel Saigon.

Kể từ 1· Juin 1929, phòng hớt tóc
AU FIGARO SAIGONNAIS
25 Boulevard Bonard, Saigon.

Sẽ đổi chủ. Phòng sửa sang lại rất hoàn-toàn, tinh-khiết, thợ giỏi, song giá tính vẫn nhẹ.
Đáng chỗ qui Ông, qui Thầy tin cậy.

Mandats của [illegible]

Ba-ri	18-4 [illegible]
Vinhlong	25-4 [illegible]
Cajbè	23-4 [illegible]
Cantho	13-5 [illegible]
Cangioc	25-4 [illegible]
Traon	18-5 [illegible]

Bổn báo có nhà [illegible] cái Mandat, nhưng không [illegible] để tên tuổi của ai gởi [illegible], vậy xin quí độc giả nhà kỷ [illegible] coi của ai và gởi thơ cho bổn báo rõ, hầu tiện bề sổ sách.

Rất cảm ơn,
T. C.

Hãng tàu Vĩnh-hiệp

Hồi năm danh hiệu hãng vốn 25.000 đồng.

Hội quản tại Mytho

Kêu hùn thêm vốn 50.000$

Kính cùng quí hội viên [illegible] hiệu vị trong lục-châu rõ. Chúng tôi định ngày 30 Juin tới đây khoá sổ kêu hùn vốn thêm. Xin quí vị mau chơn đến tôi quản mà đóng sổ đã hứa hùn hay là sổ mới xin hùn thêm kẻo [illegible].

Vĩnh-Hiệp công-ty.

Trường Bút-Toán

Tôi có lời ba-cáo rằng tôi đã mua xong nhà trường Bút-toán (Ecole Centrale de Comptabilité et de dactylographie) ở đường Thomson số nhà 18, và tôi đã chỉnh đốn lại hoàn-toàn hơn trước.

Ngày 1 Janvier 1929 sẽ khai-trường.

Vậy từ nay trở đi ông Bùi-ngọc Thự là người Sáng lập ra trường ấy không can-thiệp vì đến nữa.

Thơ và giấy-thép xin gởi thẳng cho tôi:

Trần Mạnh-Nhẫn, *Ingénieur Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce.*
18 Rue Thomson Saigon.

Sách mới rất hay!

Thanh gươm nghĩa hiệp
Cuốn [illegible]
Giá bán [illegible]

Ai mua sỉ, [illegible] đến tại nhà [illegible] Báo-[illegible] 2 Filippini Saigon

Ai muốn
Làm Giầy Thông?

Lạ nay tiệm [illegible] Liên mướn một cái máy [illegible] mà tập trong một tháng sẽ thành nghề thanh nhàn có giá trị, lương bổng cao.

Đồ-như-Liên
91-93, rue d'Espagne Saigon
Téléphone 690

Sách mới xuất-bản

(Chữ quốc-ngữ).

Máy xe hơi nói về sự lắp, và **sự sửa**, cách cần magnéto và **trong máy giá** *0$80*. Rất có hữu **ích cho mấy ông có xe nhà và mấy ông chauffeur.**

Ở xa muốn mua xin do nơi hội *Điền xa tương-tế, 36 đường* **Rolland Garros.** Cùng muốn **mua nhiều, gởi cho M.** *Lý* Mécanicien **hay là M. Cao** dit *Cần* **Chauffeur à l'école des Mécaniciens Saigon tôi** [illegible] **tính giá rẻ hơn.**

Trần ngọc-Cao

Hột xoàn! hột xoàn!

Không đâu có hột-xoàn đủ thứ lớn nhỏ, nước thiệt tốt, bằng hãng của ông J. GIUNTOLI tại **đường Catinat.**

Người quản-Lý là **M. Huỳnh văn Thông dit Qué, tiếp rước hãng hỏi, tử tế, và bán giá thật rẻ hơn mọi khi.**

Học-sanh Sư-phạm phế-học

Phế học! Phế học! Nghe hai chữ phế học mà bất hải hùng cho tương lai nước nhà, là nước đương cần sự học vấn hầu có trò sanh anh tài đặng binh vực lợi quyền nòi giống. Ông Tôn đật Tiên, ông Lê ninh, ông Gan đi, ông Ta go và các ông biện triết khác có phải xuất thân nơi học đường chăng? Đối với vận nước điên đảo thì sự học vấn càng quí trọng hơn nửa. Vậy mà học sanh thường hô hào việc phế học thì nguyên do tại đâu? Dả biết sự học vấn là đều trọng yếu, nhưng trong đó có lắm đều bất công thì bảo sao đừng phế học.

Như vậy nếu gọi phế học mà kêu sửa đổi điều lệ 195 là đều phải, thế sao không làm việc phải, kêu nài cho đến cùng.

Trường Sư phạm phế học kỳ nầy là kỳ thứ hai, chẳng thì lẽ hơn là cũng kêu nài sửa đổi điều lệ 195 là một điều kỳ trước kia dả yêu cầu mà không được.

Ai là người Annam tấc lòng công nhận đều đó là thiệt thòi cho những học sanh rớt cấp bằng tốt nghiệp phải làm trợ giáo bậu bổ (instituteur auxiliaire stagiaire), với lương 28$50 mỗi tháng. Càng đau đớn hơn nửa là có nhiều trò dậu được cấp bằng brevet élémentaire mà cũng phải đi làm trợ giáo với số lương nhỏ nhít ấy, brevet đối với Annam, không có giá trị gì cả.

Dả luống công đèn sách, cực nhọc trong bốn năm trường mà phải thua sút và lương ăn hẹp hòi hơn một người có bằng cấp sơ học ra làm trợ giáo, thì bảo đừng kêu nài ư? Kêu nài mấy lượt không kết quả lại bị sửa gắt thêm thì bảo sao đừng phế học??? Học thêm bốn năm nơi trường lớn, ra ăn lương thua một tên bồi, một người nấu ăn, thì thử hỏi có nên học chăng???

Phế học mà mong kêu nài sửa đổi điều lệ hẹp hòi 195 kia thì chánh lý thật đúng, nhưng e rằng cái sự liên lạc tạm thời và cái can đảm nhứt thời khó mà tránh khỏi sự thất bại sau lưng, mà rồi dây phải còn xảy ra nhiều lần phế học về điều lệ nầy nữa.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Sao anh em còn mến, ở lại trường. Đừng tưởng mình giỏi chắc đậu tốt nghiệp, tránh khỏi điều lệ đó mà không giúp bạn đồng chí kêu nài. Mình khỏi, con mình, cháu mình khỏi không?

Chớ lấy tư lợi mảng mà quên hại to tát của đồng bào phải chịu. Than ôi!

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Sửa đổi sao được, nếu không công binh sao có người chịu ở lại học. Thêm mỗi năm mấy trăm đơn xin thi vào, thì sợ gì, quản gì đến lủ phế học nầy.

Viết đến đây tôi xin nhắc anh em việc đình công của người lao động khách ở gần Hong-Kong năm xưa. Năm đó trong các xưởng của người Anh tại Hong-Kong, cu-li, thợ, đều là người khách: Đời một ngày một mắc, nên cả đồng hô xin ăn lên hai cắt. Mấy chủ xưởng không cho thì chớ, còn đuổi ít người hô hào việc nầy. Họ đình công hết. Không người làm mấy ngày, mấy người Anh nói với lãnh sự Tàu cùng không thể biểu cu-li và thợ làm lại được. Túng thế người Anh phải nhậm lời cho ăn lên hai cắt. Bây giờ thợ và cu-li lại không bằng lòng xin tăng tiền lương bằng hai họ mới làm không họ nghỉ nửa. Rốt cuộc mấy chủ xưởng phải chịu, vì không lẽ đóng cửa.

Anh em coi việc kết quả đó có phải nhờ sự liên lạc và đồng tâm chăng???

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

...Rốt năm rũi thì rớt, bắt về làm trợ giáo, lương bổng ít, nhắm mắt hả họng kêu trời. Sao không nghĩ đến.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Huỳnh-háo-Việt
Phnom-Penh

Lời rao

Tên con ít tôi là Phan-văn-Nhuệ 13 tuổi, hoan dàng theo quân du đảng, dã không kể dềm gì lính cha mẹ lại còn về ăn cắp đồ nhà đi bán. Vậy bà con ai có giao thiệp với tôi mà đưa tiền bạc cùng hàng hóa cho nó thì tôi không biết tới. Nói tóm lại là tôi không nhận lên Nhuệ là con nên có lời rao trước.

Phan-văn-Dược
Cao lãnh

TẠI HÀNG
ĐẠI-ÍCH
20, đường Đông-du-Phương.
Cholon

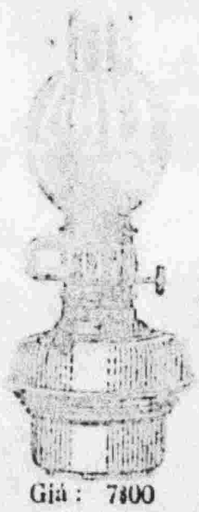

Đèn Condé sáng 120 bougies thắp bằng dầu sáng. Gởi theo cách lãnh hóa giao ngân, tiền phí tổn về phần bổn hiệu chịu.

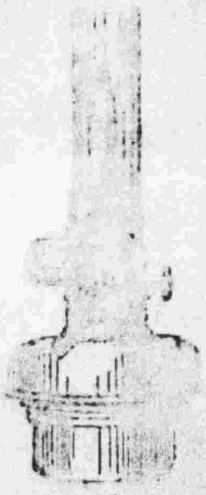

Giá: 7$00 Giá: 6$00

HOA NGÂN-HÀNG
Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.
Tư-bổn đóng đã hết ..... 60.000.000 quan
Vốn của banque Industrielle de Chine ..... 50.000.000 quan
số tiền dự trữ ..... 22.319.000 quan
chánh-chủ bàn trị sự Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hãng bạc Paris và Hà-nội. Ông quản-đốc của chánh-phủ [illegible]. Tổng [illegible] ông Cavrère.
Đã các chi nhánh ở Paris, Lyon-Marseille — Hải-phòng — Thượng-hải — Tiền-tân — Hương-cảng — CÁC SỞ ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG PHÁP.
Hà-nội — Hanoi — Nam-van — Vinh — Đà-nẵng — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.
Ở Saigon số chín mươi sáng Belgique góc Đường Chaignieau.
Làm đủ các công cuộc thuộc về Ngân-hàng.
Gởi tiền theo kiểu chiết xuất tự tiện Compt-courant [illegible] mỗi năm lời [illegible] phân. Gởi bạc Đông-Pháp. Gởi theo tiền Langsa, lời [illegible]
Gởi tiền theo tiền căn-kiệm, xin do bằng bạc rồi định tiền [illegible]
[illegible] lấy ra phải có kỳ khác, xin hỏi hàng bạc thì biết.
[illegible] đổi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán lại có nhận [illegible] traite, [illegible] giấy mua mandat giấy phép gởi tiền [illegible] thị khác vân vân.
Hàng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắc thờ thiết tốt, thiết chắc chắn.

Lâm-Ngọc-Thạch

ANNAM TRONG RẰNG

Tôi chuyên nghề trồng răng và chữa răng, [illegible] mười hai năm ở [illegible] châu cũng đều [illegible] dã tinh mà lại [illegible], vì trước kia tôi đã có làm Mécanicien, nhiều lần cho [illegible] nên sự khéo léo [illegible] chất chẳng thua người Langsa. Nay tôi dời về đường Georges Guynemer số 57 chung với tiệm thợ học khách chú ngươi hồng sang y chỗ đất trồng ngó qua [illegible] quí khách có trồng răng [illegible] sẽ đến đó vì đối [illegible] hạ giá thì [illegible] tháng đầu theo giá cho [illegible] làm 10$ thì tôi bớt còn có 5$00; làm rồi có biên giấy bảo chất cho làm năm, rủi có hư đến làm lại không tính tiền. Qui khách phải nhìn hiệu Lâm ngọc-Thạch cho kỷ kẻo lầm hiệu khác làm rồi chẳng mấy ngày mất uổng tiền vô ích.

Răng nguyên hàm đen hay là trắng giá 30$ một bộ.

Chú, cháu kính cáo

Saigon, 1-9 [illegible] 1929

Kính cùng [illegible] 2 căn phòng [illegible] Chaignean [illegible] có nước có [illegible] nhà đèn có [illegible] thiệt rẻ dưới [illegible] 35$00), trên lầu [illegible] và tôi mới [illegible] đường Farinole [illegible] Lagrandière [illegible] nghỉ cho đi [illegible] một căn phòng nguyên một [illegible] nhà bếp nhà [illegible].

Hoặc khi nào [illegible] Saigon ở đường biểu [illegible] chắc đặng [illegible] rẻ, dưới đất mỗi, tháng chín chục đồng 90$00; trên lầu bảy chục đồng (70$00) dưới đất trên lầu cùng giống nhau cũng có đủ đồ, dưới đất ngày và đêm ba đồng rưỡi (3$50) trên lầu ngày và đêm ba đồng (3$00)

Nguyễn-Phong Cảnh
Propriétaire
Rue Sabourain N° 4 Saigon

PATHÉ-ORIENT
10 Boulevard Charner
(Trước cửa kho Bạc Nhà nước)
SAIGON

MÁY HÁT BÓNG

HIỆU

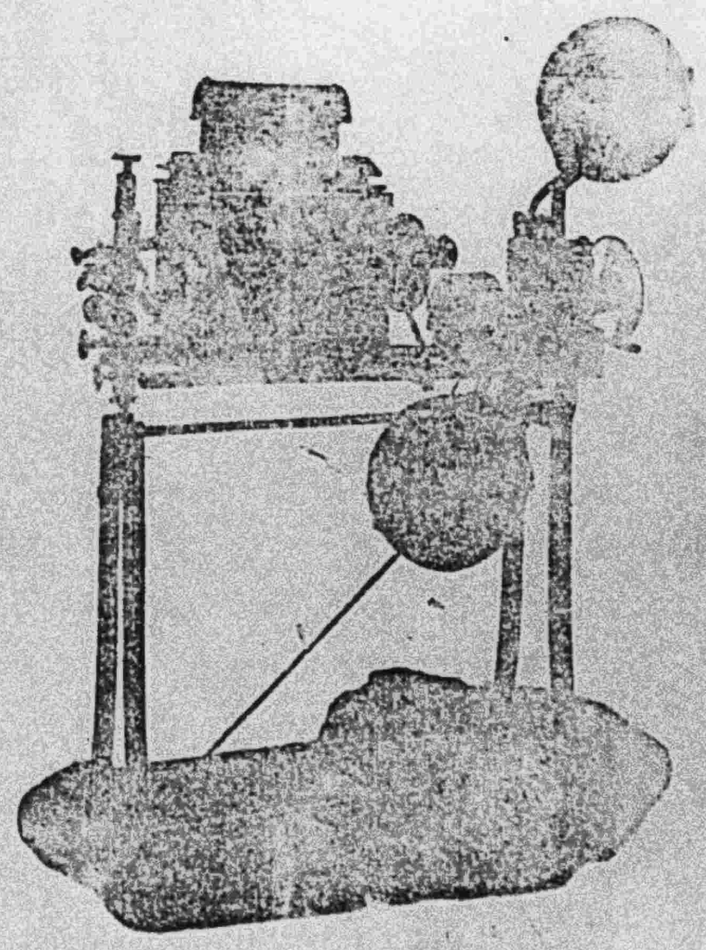

Pathé

Đồng bằng có bán đủ kiểu máy hát bóng. Máy lớn để nơi nhà hát lớn, máy nhỏ để đi hát các chợ, nhà quê, máy máy rất nhẹ hai người mang nổi.

Tiệm [illegible] có bán đủ đồ [illegible], và thau lau bóng đủ thứ.

Hãng [illegible] có đủ [illegible] hát bóng, rất [illegible] như là films Trinh-Thám, films Bi Kịch và films diễn đủ thứ.

Máy bán rất rẻ, films cho mướn giá phải chăng [illegible] nơi khác.

Xin [illegible] quí khách chiếu [illegible].

Máy [illegible] và films des [illegible] Pôn-hiệu.

BÒN BON HIỆU « PARE'S » — LA HAYE

Thơm tho ngon lắm.
Nhỏ cũng thích mà già cũng ưa.

Hãng Louis OGLIASTRO & Cie
Làm Đại-Lý bán trong Đông-Pháp.

Feuilleton — (N° 3)

LỜI TỰ THUẬT CỦA CÔ HẦU VUA ĐỨC

(*Tiếp theo*)

Nghe hết câu đó, em ngồi ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi trả lời rằng: Cái chức cô-giáo cũng nặng, e không gánh nổi. Vả chăng, người Anh, người Đức, tánh-tình trái nhau, lại càng nhiều sự không tiện. Một điều đáng chán-ngán nữa là, ở với xã hội thượng-lưu, lễ-văn phiền phức, chịu sao cho nổi. Thường thường những hạng giáo-sư «kiếm gạo», chỉ ngó nét mặt kẻ quí mà đón đón đưa đưa; lúc dạy con nít thì họ làm như tung thả cái tượng gỗ, bắt nhảy, bắt múa, bắt reo, bắt cười, bắt cúi lưng xuống, bắt đứng thẳng lên; kết quả thành ra một vật ngu xuẩn vô dụng, rồi mà một đời bị lỡ. Cái hạng sư mô như vậy, tôi thiệt mắc cở không thể làm được. Tôi đâ không phải là kẻ chỉ mong vinh hiển hễ ngồi thì cái địa-vị cô-giáo kia, xin để nhường cho người khác.

Em vừa nói hết câu đó, thì chú em ân-cần mà khuyên em rằng: Bao nhiêu trai sang gái quí trong họ vua Đức, đều theo chủ nghĩa tiến-bộ, những sự nghiệp ngày xưa người ta phải làm trong hai chục năm, thì bọn họ chỉ mất thì giờ một năm là đủ. Lịch sử thế giới sau nầy, chắc là bị họ sửa lại. Có gặp dịp nầy có thể vào được trong cung của phái tiến bộ, ấy là bạnh phúc rất lớn. Biết việc đời mới, là tuấn kiệt, có nên quả quyết mà đi, chớ có dụ dự.

Bà chủ em đã nói đi nói lại nhiều lần, bụng em không thể tự chủ được nữa, mới quyết theo ý bà, nhận lời qua Đức mà làm chức giáo-sư trong nhà. Hết thảy những việc giao thiệp lặt vặt, đều cậy bà làm giùm. Ước hẹn đã xong, hành trang đã thu-xếp, mà em trông trước nghĩ sau, trong bụng vẫn cứ bồi rồi. Tới ngày khởi hành, em đi từ biệt các người quen biết, đến đâu cũng đó hỏi công việc ở nơi cung-vi vua Đức, và tình hình ở trong hoàng-phái nước Đức ra sao. Những câu trả lời đả vào tai em, ôi thôi, mỗi người mỗi ý, kẻ rằng vui người rằng tẻ, chẳng biết lấy gì làm bằng. Lúc đó, bụng em nghĩ thầm rằng: mình đS sắp sửa đi vào cuộc sanh nhai mới kia, thì nên thiệt lòng, hết sức, đặng mà đối với chủ-nhân. Còn như những lời bình phẩm của người đời, chỉ nên thâu lượm mà chứa đầy trong dạ, đặng làm tài liệu sau nầy tham khảo mà thôi. Dẫu như cảnh trạng của thân-vương, thì trong sách Cathấp niên-đàm chép đã kỹ-càng. Sách đó nói rằng: thân-vương năm nay xuân-thu còn trẻ, vương-phi thì có pha lần giống máu người Pháp, giòng giỗi cha ông vương-phi so với giòng giỏi thân-vương, có lẽ lại là chánh tôn hơn. Thân-vương hiện làm một chức trọng yếu trong lục quân, quan chức và danh vọng đều lớn. Tuy chưa đến tuổi lão thành, mà chánh là một bực quân nhân có thế lực, cái đó ai cũng công-nhận. Cung-điện của thân-vương có hai nơi, một nơi ở Bá-lâm, và một nơi ở Ba-đạt-Ngô, thành phố nhỏ của nước Phổ; ở Tu-nhi-miệt-đắc và ở bờ sông Lại-nhân thì thân-vương đều có thành riêng. Hai vị vương tử hiện nay vừa khôi bông ấm, tuổi đã lần lần lớn lên, đương cần có giáo sư trong nhà làm người trông coi. Lại có một vị nữ-vương, chúa gái Vương-phi, lớn tuổi hơn hai vương tử, Còn như nhành ngọn về họ hàng hoàng phái thế nào, trong sách đó chép rất tường tất.

Lúc em sắp sửa bước chân lên đường, chợt tiếp được bức điện-tín, nói rằng vương-tử ở ở Ba-đạt-Ngô mắc bệnh truyền-nhiễm nên phải tới cung nghỉ mát xứ đó, biểu em phải quẹo đường qua miền bờ sông Lai-nhân. Em bèn đổi giấy xe lửa, đi luôn đến ga Lai-nhân. Xe em đường thẳng, chuyến đi nầy rất bình an. Vả lại, cái thân lưu lạc, thình lình gặp cảnh tân kỳ, ngó cửa xe mà xem ngắm giang san, cũng có nhiều khi bã dạ.

Xe lửa tới miền gần Lai-nhân, đã có xe hơi ra đón; xe hơi các cửa đều căng gấm vóc, mình xe mầu tro, trên có mui. Trong xe rất rộng, ngồi đặng như ý, nệm có lò-so (ressort) bốn phía đều có cửa sổ, chung quanh những kiến pha lê đều có giây vàng giăng buộc rất chắc, dầu có bị nạn, mảnh kiến cũng không thể bật ra. Xe tay kiểu cả, nhưng trông mấy chữ ở miếng đồng giát ở bánh xe, cũng biết là xe của nước Đức chế ra. Về sau thân vương Hà:- nhơn lợi-tế đem cái xe nầy tặng cho vương phi em. Thân vương cũng hay lấy sự chế tạo xe hơi làm vui, nhưng về công việc dinh nghiệp thì ngài còn lờ-mờ lắm.

Những người bộc tụng và người cầm lái xe hơi đến rước em, ai nấy trông mặt lông-lánh, mà như hơi sương mùa thu, dung mạo ra bộ quả tình khiến người ngó thấy mà sanh cảm tưởng trái khác. Trước kia em vẫn tưởng những hạng bộc tụng của người Đức phần nhiều là lạnh lợi hiểu từ, mà bộc tụng của nhà quí tộc chắc là sắc sảo hơn nữa. Bữa nay ngó thì người nào người ấy, chỉ như một bộ máy. Hai kẻ cầm lái xe ăn bận theo kiểu nhứt định quai mũ màu vàng buộc ngang chóm mủ sắt, che lấp cái đầu tròn như viên đạn, chẳng khác gì cái tượng của người Anh chế ra, nét mặt ngơ ngẩn, không có chút nào sanh khí. Người đó là người Phổ Iô Sỹ, thô tục nhơ cục đá trên núi, ngó thấy cũng phải kinh. Người Phổ với người Anh, không cứ xét về mặt nào, đều là khác nhau hết thảy.

Chỗ đậu xe nầy, người xuống xe rất đông. Vì thấy kẻ lái xe ăn bận lạ lùng, nhiều người lấy làm quái dị; thổ nhân xúm lại mà xem, mắt nhìn không chớp. Kẻ xem và kẻ bị xem ngây ngô như tượng gỗ, coi rất tức cười.

(*còn nữa*)

Ai muốn dùng vải đã tốt mà lại lâu rách thì nên đến.

Hiệu : VẠN - HOA

CHOLON

ƯƠNG GOÔNG, 38

— Gần nhà máy của Thành-Sanh, ở cầu Ba-miệng, đi phía tay mặt —

Giây thép nói số: 102

Thì sẽ đặng vừa lòng. Vì bổn-hiệu lập ra đã gần ba mươi năm nay, buôn bán khắp trong Lục-tỉnh, ai cũng bít *vải Vạn-hòa đã đẹp mà lại chắc*, nhưng phải coi chừng kẻo lầm đồ giả mạo.

Coi chừng mấy cái nhãn :

1 — 2 con cá kim ngư hai màu 4 — Vạn hoa con gà trắng
2 — 3 con cá kim ngư ba màu 5 — Vạn xuân long xe lửa
3 — 1 con cá kim ngư xanh 6 — Vạn hòa phi thoàn

VẠN-HÒA *CHỦ-NHƠN*

Kính đốn

Ai muốn xem tiểu thuyết

Của thầy Lê-Tấn-Tiếp ở Phú-Lâm, và thầy Nguyễn-Minh Chi Tân-an, thì hãy xin cuốn « Thụ-Thế Bửu-Phiệt » của THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG, Rue des Marins, Cholon mới xuất bản kỳ nầy năm 1929.

Vị nào nhà ở xa thì xin gởi thơ cho nhà thuốc ấy và bỏ theo một con cò 0$06 thì sẽ gởi đến lập tức, hay là đến hỏi các nhà thuốc đại-lý của nhà thuốc ấy ở các thành thị.

Ng.-V.-Tong *Giadinh*

Của Annam làm ra

Bổn hiệu chuyên làm vòng-bông cưới (couronnes) đã xuất sản được nhiều nên tính giá hạ bằng phân nửa các nơi. Kiểu đẹp, lớ nhỏ đủ thứ. Giá từ 4$ sắp lên tới 100$. Lo giá riêng cho các hội tương-trợ. Xin đồng-bào bảo-hộ cho công-nghệ nước nhà mà mua giúp cho.

Bán sỉ và bán lẻ do nơi :

"LA TORTUE"

PHAN-THỨC-TRẠC
16 Rue Sabourain, Saigon

NHÀ HỌA CHƠI DUNG

Thái-Bình-Dương 264 *Pont Blanch Tandinh Saigon*
Đề-nhứt-Dương Hạng.

Modèle	Dimensions	Noir	Sépia	Couleur	Pastel Aquarelle
Bản ảnh — đ — Nguyên Kính	0m50x0m60	5,00	6,50	8,50	15,50
	0,60x0,70	7,00	9,50	10,00	21,00
	0,50x0,65	10,00	13,00	14,00	30,00
	0,60x0,75	14,00	17,00	20,00	40,00

QUÍ BÀ QUÍ CÔ

Gương mặt là nơi quí nhất của con người, nếu muốn tránh khỏi các hình nơi lấy như là mụng, tàn nhan, thâm kim nhãn nhiều xin quí bà quí cô hãy dùng thử thứ nước thơm Tây-thi-Lộ hiệu con bướm Bướm thì sẽ thấy sự mầu nhiệm của nó ra làm sao?

Nước thơm Tây-thi-Lộ sẽ được cái hân hạnh nhờ lòng quang đại của quí bà quí cô chiếu cố và nó sẽ làm cho quí bà quí cô vẫn được vui lòng luôn luôn.

DẠI-QUANG DƯỢC PHÒNG

46 Bd Tổng đốc Phương Cholon — *47 Phố hàng Đường Hanoi* — *Giây thép nói số 19 Cholon.*

NGUYỄN - THÂM

NOUVEAUTÉS — SPORTS

54 Rue Viénot 54

SAIGON

BANH TRÒN
(FOOTBALL)
Ballons các hiệu :

«GOALKEEPER» 18 miếng. 16$00
(cuir chromé trắng)
«TUNMER ATA» 12 miếng...16.00
«WILLIAMS» 12 miếng....16.00
«RANGER SPALDING» 14...15.00
«AUDACIEUX» 12 miếng ...12.00
(cuir chromé vàng)
«SELECT» 14 miếng 12.00
«PIRATE» 12 ..... 9.00
«CRISTOL» khâu kiểu mới.
Brevetè indéformable.
12 miếng 14.00

ĐÁNH VỢT
(TENNIS)
Raquette các hiệu :

«SPALDING THE KRO BAT»..
:3,00
«SPALDING GOLD MEDAL» 24.00
«SPALDING AZURA» 23.00
(Mấy thứ raquette nầy cordés tư bên Pháp qua bằng thứ giây «AQUATITE» riêng, có bảo kiết trong 60 ngày không đứt, nếu đứt thì sẽ cordé lại không tiền).
«TUNMER SOIENTIFIC»..... 28.50
«TUNMER MATCH SUPER» 13.00
«WINDSOR».....12.00
«MIRA»..... .....11.00

Xin mời quí nội thể thao hãy tới chọn lựa ; ở Lục-Tỉnh sẽ gởi theo sách Contre-remboursement. Quí hội nào có lòng chiếu cố muốn mualuôn nơi bổn hiệu thì bổn hiệu sẽ xin để một chút tiền remise riêng

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như ho gió, ho lao, ho tổn, ho sát huyết hết hạng lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều; ăn ngon, ngủ được, thì quả nhiên cốt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chăng nệ tốn công vời tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đề hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Giá mỗi gói.....0$10

Thần hiệu Phát Lảnh Hoàn

Bổn đường chế ra thuốc hoàn nầy chuyên trị hàn đàm tà nhiệt bốn mùa cảm mạo; khi nóng khi lạnh, đầu nhức, các chứng trúng cảm, uống thuốc nầy thì tức kiến hiệu. Mua sỉ tính giá riêng.

Giá mỗi gói.....0$10

Mandat đề gởi cho Huỳnh-Thanh chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
N° 22 *Rue du Doeuanmont - Saigon*

LUNETTÈRIE KHAI-MINH

30 Rue de la Porte — Pnompenh

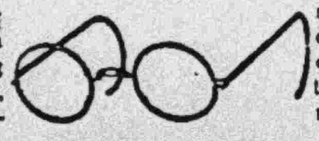

Bán đủ các thứ kiến con mắt, kiến ông già, cận-thị, viễn-thị, vệ-sanh, ở Mỹ-quốc gửi qua đủ kiểu kim thời, mang coi rất lịch sự.

Bán đủ các thứ gọng : đồi-mồi bằng vàng, bằng bạc, bằng nickel. Có máy Điện-khí coi con mắt trước khi lựa kiến, thợ chuyên môn rất khéo.

Phạm-hạ-Huyền

Saïgonnain — Transitaire — *Adresse télég:*
Téléphone N° 281 — «Transita Saigon»

Transit en Douane, Transports, Bagages, Expéditions. Dédouanement.

Fournisseur de Plantation : = *Manteaux, Chapeaux, Nattes, Vêtements de coolies, Tabac du Tonkin, Poissons secs, etc.....*

Làm Đại-lý bán sỉ : — *Hàng Bắc, các thứ ghế kiểu Thonet. Vật mãng, đồ đồng, trà-bông, giấy giếp, giếp dừa và các tạp-hóa Bắc-Kỳ càng Trung-Kỳ.*

(Hàng hóa thực tốt, giá tính rẻ nhiều, ở xa xin biên thơ thương nghị.

Các ông chủ xe hơi nên chú ý

CARROSSERIE PEINTURE

Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng, sơn xe hơi thiệt tốt và mau, sẵn đủ các thứ máy xe hơi rất cẩn thận, đồng thông xe rất mau, kiểu rất đẹp.

May mui xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu thiệt ngộ. Sáng đưa làm chiều lấy xe, không mất công chờ đợi. Charger bình accus, bảo lãnh đủ ampère, dùng được lâu.

Các qui khách ở Lục-châu muốn hỏi công chuyện về xe hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp-Thạnh
Bùi khắc, Directeur
162 Bd. Galliéni — SAIGON
Téléphone n° 175
Đường xe điện hãi Chiến

DONNET -- SIX

10 má-lực 6 Máy

Xe mui đứng 6 chỗ ngồi
100 ngàn thước bao 11 lít dầu xăng

Giá 3.000 p.

đủ đồ phụ tùng

Garage JEAN COMTE
34 BOULEVARD NORODOM
SAIGON

Sữa hiệu con chim NESTLÉ
là tốt hơn hết trong thế giới

TAM-THÁNH-DƯỢC

1° Trừ tê—2° Bổ huyết.—3° Giải lao?

1°-Trừ tê bại nhức mỏi sưng sốt rất *thần hiệu*, mỗi hộp 1$20.
2.-Điều kinh trừ bạch-đái hạ. Xây xẩm xót ruột *rất hay*, mỗi hộp 1$00
3.-Bổ hư lao giải trị nóng. Làm việc mệt mỏi *thường dùng*, mỗi hộp 1$00

Cách mua thuốc gởi mandat đề :

Muốn đến bổn hiệu do ngay bến xe lửa đậu

Monsieur Trương-Minh-Y
Chủ tiệm Tạo-Nhơn-Đường.
N° 4, rue de la Gare Hoemon